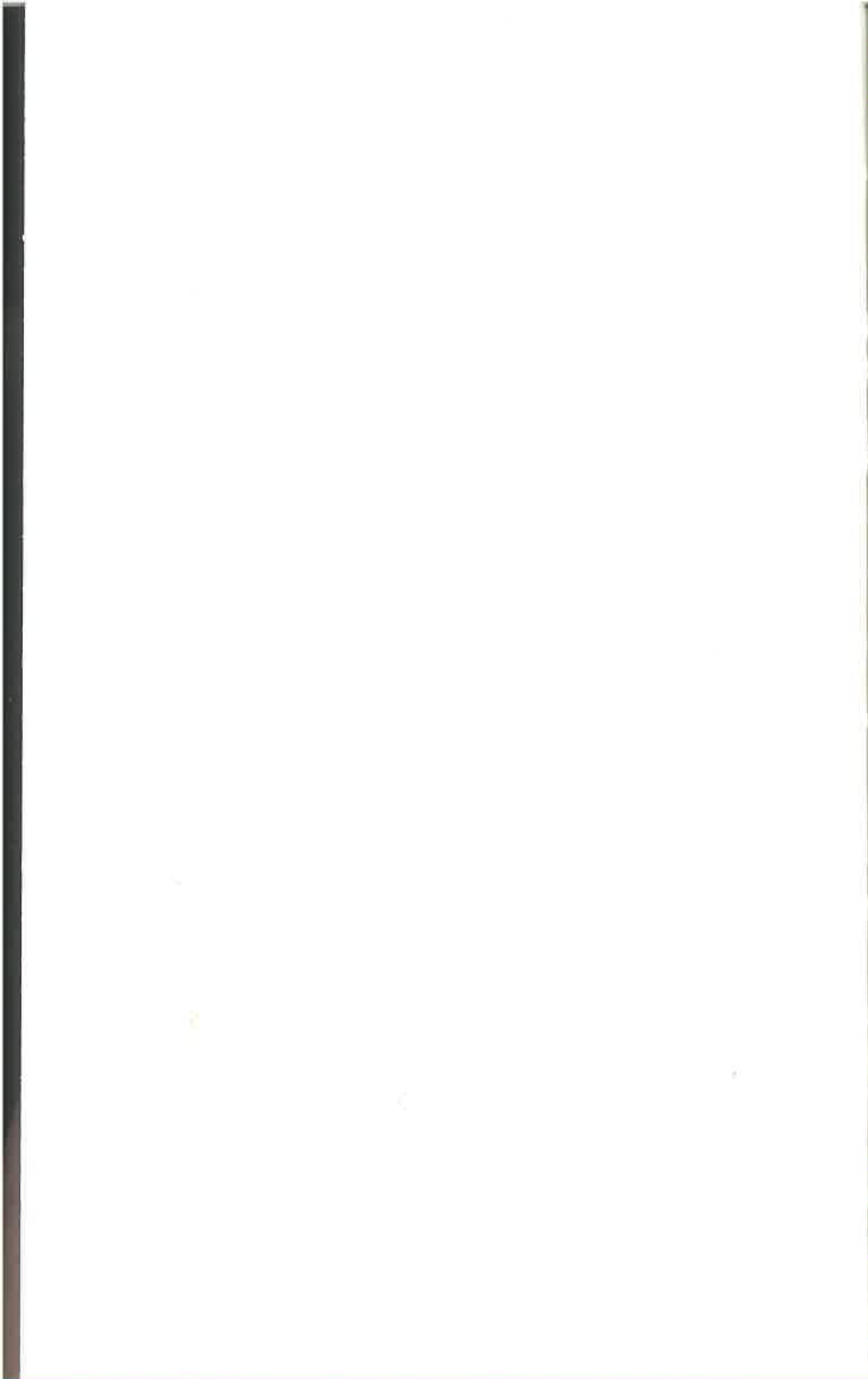

Derdê Mı Niyo
Ali Meymandar

fam
YAYINLARI

falm
YAYINLARI

WEŞANXANEYÊ FAM

Ali Meymandar

Çapê Juyîne

Amnano Peyên 2021

Çapker: Devrim Tekinoğlu

Xebatê Qapaxî: Mehtap Demirci

Mîzanpaj: Mehtap Demirci

Redakte: Roşan Hayıg – Mesut Keskin

ISBN: 978-605-70860-0-6

Fam Basın ve Yayıncılık

Moğultay Mah. Sanat Sok. no:2/101

Tunceli

fam@famyayinlari.com

www.famyayinlari.com

Tel: 5074313562

Çapê: Öztepe Matbaacılık

San. Tic. Ltd.Şti. K.Karabekir Cad.

No:31/95

İskitler/Ankara

Tel:0536 619 69 92

İÇİNDEKİLER

EMBAZO 'HEKE (1)	7
HER KES 'HEMALÊ RAŞTEYA XOYO	11
PÊZEVENG KAMO? (2)	14
MI JÛ ZAR EŞTI (3)	17
DARA XEYALETÎ (4)	23
DERDÊ MI NÎYO! (5)	28
DİMDAYENA KEYÎ (6)	32
FAM BİYAYIŞ (7)	36
FAŞİŞTO SILASNAYE (8)	41
EZ KAMA? (9)	44
İRİŞKİN (10)	48
KA'HR NÊBO İSMAİL! (11)	51
QOMİNİSTÊ MA (12)	53
LAJÊ ŞÊXÎ (13)	56
BEWRANA XASEKİ (14)	59
BEQLEWA	65
PISATÊ PÊRDÊ MI (16)	71
KUŞATA SOYİNİ (17)	74
QIFİLÊ ROŞNBEREYA MI (18)	79
TOROSA SİPÎ (19)	82
ZIWANO XIRABİN ÇİNYO (20)	87

Vervatik

Merdım (isan) wexti miyan dı, raywanên do bêwexto, kemio, cayılo ew bêqısur niyo. Zûri keno, labırê nêwazeno kı kesna cı rê zûri bıkerö. Nê´heqey keno, labırê nêwazeno kı kesna cı rê nê´ heqey bıkerö.

Tari miyand´o, tariyeyda xo ra haydar niyo ew hetana tariyeyda xo´ya pêrı niro, heqıqet u roşnayı cı ra nêaysenê, çıkı merdım tariyey vero serkewtena xo´ya tewr verênı, ekı xo bı xo rem ro do qezenc keno ew lejê mı pêro tariyeyda mı veröyo.

Ali Meymandar (Ali Kaya)

Serra 1979 dı Adna dı, dewa Meymandari (Doğankent) dı ameyo dınya.

'Eslê xo, Aldûş (Gerger) ra dewda Xermızo rayo.

Serrda 2008 ra yo kı Almanya dı weşina xo remeno. Zewznaye, hirê qeçê cı (Zilan, Halit, Zutenya) estê. "Derdê mı niyo!" kitabê xo'yo sıfteyêno.

Derdê Mî Niyo

Ali Meymandar

EMBAZO 'HEKE (1)

Embazê 'heki vinayış boll zoro, wext beno kî kes se merduman'a embazey keno, nay ra qe jewên do 'heke (raşt) nêviyeno. Kes vano; tamam, no merdim merdimo hewlo, kes şeno cî'ya embazey bikero, labirê rocê hereketê keno ew emeleyı, pawitenu merdimi keno vını.

A serr xala mı Estambol ra amê bi, mı rê va: "Eki wazenê, mın'a bê Estambol, ma to rê uja dı karê vine-mı ew xo rê keyedê ma dı bımanı." Ê wextan dı xortanê Meymandari pêrin waştê kî şırê Estambol, bollê cı keye ra remayê, şiyê; mı zi waştê şıra ew no zi qandê mı uni bı kî ze kî çol dı aw bıvına.

Ez zi a serr xalda xo'ya şiya Estambol. Sifte çend roci keye dı menda, dıma mêrdey xalda mı, mı rê jew qonfeksiyon dı kar zi di.

Karkerê kî qonfeksiyonan dı gurweyayê, bollê cı zey mı qeçi bi, roc dı des, des u dı (dîwês) sı'hati cayanê bêsi hetan dı gurweyayê. Êyê kî şiyê mekteb, nimey roci ameyê kar, nimey roci zi şiyê mekteb. Qeçan tenya sagırtey nêkerdê, êyê kî xeylê wext sagırtey kerdı bi ew thayn makinan dı deştış mısay bi, çı wext sagirtên do newe ameyê, sagirtên dê kî hani terfi kerdê ew makina dı gurwayayê. Hedefê her sagirti zi makina dı deştış mısayen bi, çıki makinan deştış dahana rahat bı ew pe-rey cı dahana vêşi bi. Qeçekê kî kûçan dı bıvazdê, kay bikerê, zerria xo'ya werdi'ya 'ez seni makinan dı deştış misena ew seni makina dı gurweyena', o xeyal kerdê.

Hedefê mı zi zey hırg sagirti, makina dı deştış mısayış bı.

Merdım şıro koti, bêembaz nêbeno. Mı zi waştê kî çend embazê mı bıbê, labirê embazê 'heki vinayenu rê merdimi rê xeylê wext lazımo.

Qandê şamida dıhiri sı'hatê miyabeyn dayışê ma est bı. Sifte karkerê kî makinan dı gurweyayê, ina kar vıradayê u vıjyayê teber, dıma sagirtan vıradayê u vıjyayê teber. Miyabeyn cı dayış yan zi şan kar ra vıjyayışê karkeran, zey hıçra ra teber vıjyayena me'hkuman bi. Heme zi rınd zanayê kî; çı wext miyaben cı dayış bıqedıyo yan zi şefaçê wextê kar amayen bıbo, ê dê bêwaştên'a peyser ageyrê hıçrada xo. Fına zi hırg miyaben cı dayış u

şan kar viradayış dı, ganê hemın zey pırpılık (perperık) biyê şenik, ʔhendik biyê şenik kı, to qay vatê; şınê ew banê cezayʔe soxemendi ra peyser nêageyrê.

Heşte dı finê roca hirêşemi (sêşemi) kûçe dı bazar ronayê, qandê coy cı rê bazarê hirêşemi vatê. Çi werdi, çına, zerzewat, meywe xeylê çi nê bazaran dı ercan roşyayê, qandê coy akerdiş ra heta girotiş, isani zey morcılan bazari miyan dı geyrayê ew sıxlet ra kes nêşayê verniya xo bivino.

Roca hirêşemi bi ew sodır (şefaq) rayo kı mı xo miyani vate; ewro roca bazarê hirêşemiya, çi wext dihiri miyaben da cı, hıma şamıa dihiri wena u jew embazi'a şına bazar. Merdım çend qandê vernida xo rê pirogrami virazeno wa virazo, wext pawitoğê cı bibo yan zi nêbo, her çi ra xoseri biyayış'a, ravey şiyayena xo dewam keno.

Karkerê kı makına dı gurweyayê, cadê xo ra weriştı ew vijyay teber, ma sagırtı zi inan dım ra vijyaymı.

Wextê bazar şiyayış ame bı, weynaya çorşmedê xo kı kam şıno bazar yan zi kami'a şena şıra, jew a kışt, jew na kışt şı, thayn zi qonfeksiyoni ver dı ronıştı.

Sifte xorê xeylê biya hêrs, çi rê mı nêşa şıra, çirê mı veri jewi rê nêva? ʔhêrs, hêrsi dım ra ame u cayê dı bı şenik ew mı va; qe no heşte nêşıra, teba nêbeno, soyınê dinyay niyo kı. Qay ê do ʔheta heştêna qandê şiyayeni xorê jewi bışa bivına.

No heşte ra omidê mı nêmendı bı, kêberê qonfeksiyoni vera çok biya, vêşi nêravêrdı, pey ra destê erzya doşıda mı; karkeran miyan dı sagırtêno mı ra kı ʔhan est bı ew namey cı zi Selim bı. Destê Selimi doşıda mı, qısey cı fek ra zey qanık cawıtışi vijyayê u va; ʔTı dê se kerê, ekı wazenê, ma piya şırê bazarʔ?”

Ze kı wext mın'a kuşat bıkerı, veri mı va; heme çi temamo, miyaben cı dayış bıbo, ezo jewi'a şıra, labırê mı nêşa kesi bivına, çeço kı omidê mı nêmend, Selim persa xo'ya vijya.

“Beno, ez zi wazena bazari bivına.”

Cadê kari ra ʔheta bazar, kes xopay panc deqey dı şiyê, labırê bazar kûçeyen dê dergi sero bı, sifte ra ʔheta soyın sı ʔhatê dı kesi nêşayê bıqedino.

Ma bazari miyan dı xeylê geyraymı ew peyser ameyen dı, Selim dezgedê engûran vero vinderd, ez zi şiya cı hetek u mı va: "Se kenê, wazenê engûr biherinê?"

"E, eki tu engûr ra hes nêkenê, ma şenê zewmbina meywe biherinımı?"

Embazdê xo rê pers kerdîşi Selimi, yeno no ma h-na: Selim embazey zano ew embazê do hekeyo?

No qıdum, qandê embazey qıdumo pozitif bı.

"Beno, labirê ez do peranê cı bıda!"

Mı çend va; 'perranê cı e do bıda', ey nêverda, bı xo day u pêlekê engûr zi girot xo dest u zey serxoşan xo şanayena dewam kerd ew serrey xo kılmek ra tada mı u va; "dostê mı, tiyê çiçi pawenê? Wextê ma vêşi çinyo, kûceyo kı verni dı, ma dê bazar ra bıvijımı teber!"

O verni dı, ez zi dım ra ameymı kûceyo kı ey vat bı, ma dê bıvijyê teber, uja ra ma bazar ra vijyaymı teber. Mı xo miyani vatê; mı rê kı Selim embazey rê hewlo, herinayenda engûr dı nêverda ez dest çekera xo tunık ew o do engûrer zi bero karkeran ra zi vila bikero.

Na fikıryayena rında, ma ameymı nimedê ray ew Selim finê ra vinderd, weyna mı ra, çımê xo kerdı gırd, destê xo'yo veng zi rona pizedê xo ser, zey siyasetkerdoğê duzenbazi, tucaro zürker asayê, mı zana kı o do tebayo xırab bikero u uni zi bı, va: "Vındı, bê, tiya dı iniyê esto, ma na engûrer bışûwê!"

Ez şiya cı hetek, mı pawitê kı engûrer bışûwo ew dıma ma dê şırê cadê kari, labirê seni kı engûr şûwıt, şı rayda pey u ronışt.

Veri mı nêşa fam bikera, se keno, çırê rayda pey dı ronışt?

Serrey mı dı hemê çi bi bı têmiyan, uni şaş biyayen'a bê hareket pay dı vinderda, Selim şaş biyayışê mı ra bêxeber, pêlek ra goşeyê engûr'o gırd girot, uni lez werdê kı ti qay vatê, lez nêwero, dı kilo engûr ra cı rê teba do nêmano.

Goşeyê qedina, goşeyê dıdın dı ez ameya cı aqıl, fekê cı engûr ra pırrı, serey xo açarna mın'a u va: "Bê, ma engûrera xo bûmı, dıma şımı, nıka ma şımı, uja dı

ma rê engûr nêverdanê!"

‘Heta na qısa “nıka ma şımı uja dı ma rê engûr nêverdanê” nêva, mı niyetê Selimi fam nêkerd bı, ma nezdi sı ‘hatê sıxleti miyan dı keyf’a ray şı, engûra xo herinê, labırê na qısay Selimi her çi kerd bêma’hna. Mı va:

“Tı bûrı, zerria mın’a nêwazena.”

“Seni zerria toya nêwazena? Mı to ra pers kerd, to nêva, ez nêwazena, çı nıka una kenê?”

Selim beno kı kıştı xo ra ‘heqdarı yan zi ez waştên u pawıtenda xo dı ‘heqdar niya. ‘Hereketo kı mı rê raştı, ey ra zi zey xo kerdiş waştên u pawıten rê ‘heqê mı esto?

Merdım, çıyo kı êdê ciyo, perey xo’ya herinayo, ekı nêwazo, bara nêkeno ew mecbur zi niyo!

No ‘hal dı, ey rê nêşena teba vaja, labırê şena cı’ya embazey nêkera, çıkı qandê mı embazo ‘hekê niyo. O raştıya xo wegıro, ez zi raştıya xo wegına!

HER KES 'HEMALÊ RAŞTEYA XOYO

"Thayn pizey mîno teweno, coka nêwazena bûra.

Goşeyên do werdı da mı u va: "Tenya ney bûrê, beso!"

Mı zi goşeyê engûr werdı, pêlekê engûran'o veng zi uja dı vırada u ma şî cadê kari.

Karkeri qonfeksiyoni vera ronîştey bi, jewi va: "Şımayê koti ra yenê?"

Mı va:

"Mayê bazar ra yemı."

"Ma, şıma hetabazarşiyê, qeykesçiyêxodest'aano."

Ez şermayaya ew mı nêşa çiyê vaja, labirê Selimi zey siyasetkerdoğanê çewres serran, ze kı ma piya nêşi bazar, ey engûr nêherina ew hemın zi tenya nêwerd, tı qay vanê, uja dı çinya, zerrihera'ya va:

"Sıfte mı aql dı bı, labirê bazar dı aqlîdê mı niyame, ma kı amey nîmedê ray, ame mı aql, labirê wextê ma nêmend kı fina ma pey dı şımı, çıkı kar ra berey manemı, coyra ma una veng amey."

Na zûr boll zordê mı şî, ez bı hêrsa weynaya pıra ew seni çimê ma gunay pê, ey hıma riyê xo açarna cana, labirê mı rê kı ey zi rınd fam kerd, na zûr weşdê mı nêşi bi ew na zûr dıma ze kı ez ey pirojında zerrida xoya rovêja.

Heşte rew ravêrdi bı ew fina roca bazarê hirêşemi bi; zey her şefaqi thayn rew şı bi ya kar, Selim zi qonfeksiyoni vera karkeran'a pawitê. Seni mı di, cadê xo ra werişt u tı qay vanê heştayo verin ma piya nêşiyê bazar, ey çewtey nêkerda ew dıma qonfeksiyoni vera zi zûri nêvato, unı zerrihera'ya mı rê va:

"Ekı wazenê, dıhirê werdenda şami dıma piya şımı bazar?"

"No bazar ma jewna embazi'a qısey xo kerdê jewı."

No cuwabi dıma ey zi fam kerd kı ezo nêwazena ey'a sıra bazar, riyê xo kerd tırş, heta dıhir mın'a qısey nêkerd.

Dıhirê werdenda şami dıma mın u jewna karke-

ri'a şî bazar, ma bazar dî thayn geyray u peyser amayen dî embazi va:

"Bira, ma thayn meywe biherinê, him ma bî xo wemi, him zi embazan rê bemi."

Na fikirayena embazi mı rê boll weş ame, mı xo pize dî va, mı rê kî no embazo hekeyo.

Mı va:

"Boll rınd beno, ma thayn vêşî biherinım kî, pê-rın rê qım bıkero."

y va:

"Raşt vanê."

Mı va:

"Ekî fikrê mı pers kenê, ma engûr biherinımı."

Ey zi qebug kerd, dıma ma şî dezgedê engûran ver ew embazi va:

"Keko, to rê ze'hmet, ma rê hirê kiloy engûr bı-senci!"

Hewna mêrdeki engûr pêlek nêdekerd bi, ma wurdına finê dî dest çekerd tunıkandê xo, ey va:

"Ez do bıda."

Mı zi va; "Ez do bıda ew no heşte ez dana, heşte-na tı bıdı."

Ey va:

"Temam uni beno."

Ma engûra xo girot, raya qonfeksiyoni dî bazar ra vijyaymı, bı keyf'a resaymı cayê kari ew karkeri heme qonfeksiyoni vera ronıştey bi. Embaz sıfte şî zerre, engûrer şûwıt u ame, cayo vengo kî sıfte dî, uja dî çok bı, dî destan'a pêleki akerd u veynda karkeran va;

"Embazêno, bêrê, ma boll herinayo, herkes xo rê goşeyê bıgiro!"

'Heme amey, arêbiyay çorşmedê embazi ew her kesi goşeyê girot.

Selim zi kêberdê qonfeksiyoni vera vınderdi bı ew niyame, engûrı nêwerdı. Beno kî engûr ardiş u vıla ker-

dışdê ma'ya ey zi rınd fam kerdi bı, qandê çiçi ez ey'a nêşiya bazar, coyra niyameyê, engûr nêwerdê.

Mı finê veynda cı, sa hata kı çımê ma gunay pê, riyê cı bı sûr, bêhes ze kı vajo, 'ez nêwena' kılmek ra serrey xo şana. Dıma mı goşeyê engûr berd, dê cı ew mı va:

“Tiyê çı ninê, una nêbeno!”

Ey va:

“Pizey mınno teweno, coyra nêşena bûra.”

Na qıserı dıma mı fam kerd kı ey heme çi rındêna fam kerdo. Mı destê xo kerd derg, goşeyê engûr dê cı ew mı va:

“Bıgi, nay bûrı, ekı ma heştêna şımı bazarı, mı rê kı pizey ma wurdınan zi do nêtewo!”

A roc ra tepeya hırg bazar şiyayış dı, çiyo kı ma piya ardê, Selimi waştê kı bı xo vıla bıkeroy.

Embazo heke geyrayışê merdımı, raştêya xo geyrayışo, çıkı hırg merdim, embazo heke raştêya xo ser ra tarif keno kı raştêya merdımı zi merdımı tarif kena.

-Embazo heke, bara kerdenda cı ra belı beno-

Qısebendık:

'heke - has

sagırt - çırak (n / m)

heşte - hafta (n)

hirêşeme - Salı (n)

banê cezay (qısa newi) - cezaevi

soxemende - lanetli (n / m)

sıxlet - kalabalık (n)

'hêrs - kızgınlık (m)

şenık - hafif

qudım - davranış (n)

pêlek - torba (n)

goşe - salkım (n)

pirojın - elek (m)

m-Maki (Dişil) n-Neri (Eril)

PÊZEVENG KAMO? (2)

Zerweş gorey tayna feqirên do nêzanayeyo, gorey tayna zi aqıldaro ew şîma zi kanci kışt ra wazenê, a kışt ra Zerweşê ma bîwanê!

Zerweşi çend embazan'a Estambol dı hema-ley kerdê. Rusya ra, Afrika ra, Welatanê Ereban ra ew zewbina Welatan ra xeylê vêşi Bezîrgani (tîcari) ameyê Estambol. Bezîrgani Çarşûyo gîrote, Laleli ra çîwalan'a tekstil herinayê, Zerweşin'a zi dukanan ra heta

Otelê Bezîrganan, ereban'a malê cı kırıştê. Ere-bey asinên bi u dı gındırîkê cı'yê werdi est bi. Kûçanê weraze u tengandê Estamboli dı, cor u cêr sî'hatan'a bar kırıştê.

Çetneya Zerweşi tenya bar kırıştış nêbi, bano kî mendê zey banê textekeleşî (textequrîsî) bî, kîhaney ra to qay vatê "Oyo emanet pay ra vindeno."

Ekî her kes tengey banco, tengey vêşi nêasena, labîrê çorşmedê kesi dı jewo rî'hat bîaso, tengeya kesi cı rê vêşi asena.

Roce embazê Zerweşi vano:

"Ekî tî zi qayl bê, dewijê ma Mîstfa do şanê ra biro meymaneyda ma?"

Zerweş riyê xo keno tîrş u hêrs'a weyneno emba-zan ra, riyê hemın ra poşmaney njiyena.

Jew vano,

"Mî to rê nêva, Zerweş do qebul nêkero!"

Zerweş boll qail nêbi, labîrê nêwaştê kî zerria em-bazan zi bîşîkno. Unî nêwaştên'a qebul kerd. Çîkî Mîst-fay dı tîrtogey (xîrxîzey, dîzdey), pêzevengey, karê xîrabi, heme est bi.

Şan beno ew Mîstfa erabayên da newî'ya yeno keyî ver, pêro vijyenê tever, labîrê Zerweş nêşîno. Mîstfa em-bazan'a piya yeno wede, Zerweş zi nêwaştên'a destê xo keno derg ew cı'ya sereweşî keno u şîno mîtfax (kışta keyî).

Senî Zerweş şîno mîtfax, Mîstfa dîm ra vano:

“Zerweşo mı ra ʿhes nêkeno, şıma rê nêva, wa niro?”

Hewna qısey Mıstfay nêqedyay bi, Zerweş yeno wede u vano:

“Raşta, ez to ra ʿhes nêkena ew ez qail zi nêbiya tı bêrê, labirê mı nêwaşt kı zerria embazan bişikna. ʿHeta tı nê karanê xıraban nêviradê, o do una bo.”

Qısey Zerweşi hewna nêqedyay bi, Mıstfa cadê xo ra werzeno u vıyeno tever, xatır zi nêwazeno ew nışeno ereberda xo u şıno. A roc ra tepiya Mıstfa dewijandê xo ra qontağê xo zi birneno.

Zımıstanê Estamboli boll serd ravêrdê ewkar zi boll nêbiyê, qandê coy zımıstani Zerweş embazan'a hirê mengi pey di şiyê Meymandar. Zerweşi zey hırg zımıstani xo rê çınayo newe ew bileta xo herineno u şıno Meymandar.

Roca dıdın yeno qehwexane kı embazê cı'yê kağıt kay kenê, silam dano u bêhes kıştên'a roşeno. Embazi silamê cı ginê, labirê nêvanê 'xeyr ameyê' ew qandê şımıten zi teva pers nêkenê. Dıma garsonê qehwexani yeno, Zerweş vano:

“Bıra, to rê zeʿhmet, mı rê çayê biya, labirê peranê cı zi ez do bıda.”

Embazan ra herkes tebayê vano:

“Zerweş Estambol ra ameyo, perey cı zaf estê.”

“Nıka peran ra tûnikandê cı dı ca çınyo!”

“To çend perey ardê?”

Zerweş thayn hêrs'a serey xo şaneno u vano: “Ezo ʿhemaley kena, ez do çend perey bışa biyara, bışa kı ma u pêrdê xo rê mangayê bıherina, mı rê besol!”

Estamboli sero qısey devam kerdê kı, erebayên da newi qehwexani vera vındena ew miyan ra zi Mıstfayo kı Zerweş cı ra ʿhes nêkeno, o vıyeno.

Zerweş xo miyani vano: “No pêzeveng koti ra vıjya!”

Seni kı yeno zerre, pêro kayer vıradanê ew hırg jew çayê ra sandeli keno dergı, labirê Zerweş cadê xo ra nêlúweno, qe nêweyneno ridê cı ra.

Mıstfa seni kî Zerweşi vineno, tî qay vanê sileyê weno, riyê cî zey şamık bena sûr û vano:

“Mı va, tenya sılamê bıda şıma, zaf karê mı esto, dıma fina yena.”

Xatır wazeno u nişeno ʿereberda xo u şıno. Seni kî şıno, embazi kayera xo dıwam kenê u hırg jew cayê ra vano:

“La, şıno Estambol dî tırıtığey, pêzevengey keno ew ereberda newi'ya zi yeno, ma rê hewa çekeno.”

“La, merdımo kî pêzevengey u tırıtığey keno, çımê mı dî panc qurışı nêkeno!”

Zerweş boll beno ʿhêrs, werzeno pay u vano:

“La, şıma Mıstfay dıma vanê tırıtığo, pêzevengo, mı rê kî Mıstfa nê, şıma pêro tırıtığ u pêzevengê!”

Hemın zi zanayê, Zerweş Mıstfay ra ʿhes nêkeno ew çî rê nıka qandê Mıstfay inan rê qısanê xıraban vano?

Na pers riyê hemın dî hêrs u şaşey'a pers biyê.

Zerweş cüabê nê persan zi una dano;

“Ez zi Estambol ra ameya, mı uja dî arıqdê çari'ya perey qezenc kerdê, ez kî ameya zerre, şıma cadê xo ra nêlûway, nêva kî ʿxeyr ameyê’, qe tevayê mı rê teklif nêkerd, labırê merdımo kî tırıtığey u pêzevengey keno, o kî seni ame zerre, şıma tılo bî u nêzanayê kî se bıkerê.”

Zerweş zerrey xo keno honık, heme zi kay vırandanê u riy benê sûri ew nêşenê qe tebayê vajê.

Pêzeveng kamo?

Merdımo kî pêzevengey keno yan zi merdımo kî pêzevengi vera zıwanpıhaney keno?

Qısebandık:

Bezırgan – Tüccar (n)

Çarşúyo gırote (qısaye newi) - Kapalı Çarşı

Gındırık- Tekerlek (m)

Weraze – Yokuşlu. Werazi- Yokuş (m)
Textekeleşı- Tahta kurusu (m)
Şamık – Domates (m)
Zıwanpıhan-ey - yağcılık
m-Maki (Dişil)
n-Neri (Eril)

MI JÛ ZAR EŞTI (3)

Roja roşani'a sıfıyêni bi, şarê Meymandari zey hırg roşan'a çınayo pak da bı xo ra, qandê roşani embarrık kerdenı embıryanan, keyan serra geyrayê ew embarrık kerden dıma bollê cı şiyê Adna geyrayeni.

Adna dı ê serran dı qandê gencan u qeçan cayo popılar Lunapark bı. Jew embazê mın'o şermok est bı, namey cı zi Memo bı. Memoy roca sıftı va,

“Ma piya şımı çarşidê Adnay.”

Roşan bê Lunapark şiyayış kemi biyê, ez zi bışıyayê u mı va,

“Beno, labirê una veng nêbeno, ma dê paketê ciğare biherinê ew ciğare zi do Malboro bo!” Memoy va:

“Temam.”

Ma paketê ciğare herina ew dıma nıştı dolmuş u şı Adna.

Şıma do nıka vajê serrê ninan vist yan zi hırıso, hewna ma qeçeki bi, ez vana des u çı'har (çarês), şıma vajê des u panc (pancês) ew ma ciğare zi nêşımıtê. E serran dı Malboro şımıtış'a kes sermayedar (zengin) asayê, yanê zaf forsê cı est bı. Herhal ma zi waştê kı, zengineya Malboroy do qeçkin u feqireya ma bınımno.

Lunaparkê Adınay pırdê shiyını hetek dı bı. Eki kes Meymandar ra bi ameyê, lazımo kê pırdê shiyını serra ravêro kıştı bin. Ma seni amey Lunarparki miyan, Memoy va;

“La 'Eli, ma do seni bıkemı?”

Mı va:

“Ez seni vana, tı do uni bıkerê!”

Memoy va,

“Temam.”

Ma zey lûwan weynayê çorşmedê xo ra, vêşi nêravêrdı, çımê ma dı keynan'a guna pê. Weynayena Memoy ra mı persê cı fam kerdı u mı va,

“Memo, nıka şo ina hetı ew paketa Malbori tû-

nıkda xo ra veji u vaji, 'sılam xasekê mı, şıma ciğare şımenê?!"

Riyê Memoy şerm ra bı sûr, kılmek ra weyna keynan û va,

"Uni beno, e do tenya şıra?" Mı tewiz nêda u va,

"Eki nay rındêri zanê, çirê mı ra pers kene?"

Va "Temam" û şı keynekan ra pers kerd."

Jûya cı va,

"Weş bı, ma ciğare nêşimemı."

Dıma serey xo tada kıştıa bınu u piya huway, Memoy zi mul kerd çewt û peyser ame, va:

"La, peyni sı hûdê (şansê) ma çınyo, ma dı keyney di, ê zi ciğare nêşimenê."

Memoy çay vatê, ciğare sımıtış pers kerdiş'a keyney hıma qayıl bê û ma'ya embazey bikerê. Ma hım cûab u huwayişê keynan ser dı mınaqeşe kerdê, hım zi çımê xo keynan ra nêabırnayê. Vêşî nêravêrd, Meymandar ra çend embazan ma di ew ma roşanê pê kerd embarık. Dıma tayn ina ra, tayn ma ra persi bı ew Memoy vengo peysaye'ya va:

"La Eli, keyney çınyê."

Mı va:

"Temam, nıka nê şınê."

Embazi şı, ma zi keynan dım ra şı, labirê sıxletê (qelebalixê) Lunaparki dı jew finê vini bıyayê, sı hatan'a kes nêşayê cı bıvıno, qandê coy veşî nêravêrdı, ma keynan ra omıdê xo bırna ew mı va:

"Bıray mı, ma heta tiya ameyê ew bê teba nêkerdiş'a nêşımı. Tûnikan dı tenya heqê dolmuş vıradım, ê binan'a zi şenayi bıkemı."

Memoy rê zi vatena mı rınd ame, huwa u va: "Raşt vanê, ma zey to bıkemı.

Çı har, panc sı hati seni ravêrdı, ma fam nêkerd, ma awa meywan'a honıki şımıtı, kebab werd, tıfing'a pındılıki (baloni) teqnay, ereban'a pa kûwayış kay kerd. Çı wext perey ma qedıyay, ma Lunapark ra vıjıyaymı. Seni

kı ameymı pırdê shiyını ver, keynekê kı Memoy cı rê cigare kerd bı derg, inan'a raştê pê ameymı.

Memo huwatena va,

“Na una sero gunayena xasekî.”

Keyney sifte weynay pê, dıma huwayış'a ma rê çım şıkıt, ma zi va, qay wazenê kı ma'ya embazêy bikerê. Pırdê shiyını hetek dı, vındercayê dolmuşanê Meymandari est bi, labırê keyney rayda Meymandari ra xo pay şı.

Ez dolmuşa Meymandari ver dı vınderda, Memo keynan dım ra dewam kerd. Vêşî nêşî, ferq kerd, ez çın-ya, çerx bı, destanê xo hewada cor u va:

“Tiyê çı ninê?”

Şiya cı het u va,

“La, şınê koti, êyê şınê key xo, ma dê heta keye dım ra şırê?”

Memoy xo kerd bı şaş va,

“Qeday to bena, to nêdi, çımanê cı vatê, 'ma dıma bêrê!”

Mı va,

“Temam, ma şırê; ekı raya Meymandari ra abıryê, ma dê dım ra nêşırê!”

Memo keyf'a va, “Temam, zey to bo.”

Memoy deqa ra finê vano, “La lez, lez, biresı cı!”

Keynan zi fam kerdê kı deqa ra finê pê huwayış'a weynayê xo pey, omıdê ma zi est bı kı ê do cayê dı vınderê ew ma'ya qısey bikerê.

Çı wext keyneki ravêrdi kıştı bını, mı va,

“Nê şınê koti? Heta dolmuşa Meymandari biro, ma tiya dı vınderê; ekı amê, nışemı cı u şımı.”

Allay kerd kı ma dıma nêşî bi. Kıştı bını dı qehwexaneyê est bı ew qehwexani vera çend merdımı ronıştêy bi, jû da cı merdımın rê teva vatê ew jû da cı zi destê xo'ya ma mısınayê, dıma kûçeyên do bari ra şı u çıman vera bi vını. Merdımı zi weynay, ma ra finê ra hirê

heme weriştî pay ew ma zi zanayê kî êyê yenê ma ro dê.

Memo bî sûr u qıseyê (çekuyê) kî fek ra vıjyayê, to qay vatê ceng kerdê, soyın jû qıserêza tam fek ra vıjyê va,

“Ma gi werd, ma do seni bıkerê, merdımı hım ma ra vêşîê, hım zi ma ra gırdê!”

Mı va,

“Tı qısey mekî, ekı teba pers kerd, ezo cûab bıda!”

Merdımı hewna nêresay bi ma hetı, nımey ray ra qısey xo va,

“Gencêno, şıma koti rayê?” Mı va,

“Xeyro, çırê pers kenê? Banê mayo na mehladeyo.”

Merdımı resay ma hetı u jewi va,

“Willı, mı heta nıka şıma mehlada ma dı nêdiyê, pırdê shiyını rayo kî, şıma keynekan dıma ameyê ew qısey pisi eştê.

Mı va,

“Ma do çırê inan rê qısey çekerê, ma xo rê ameyê mehlada xo, ê zi heta tiya weynayê xo dıma ew zey xıntan'a huwayê, ma zi vatê, qay serre dı aqıl kemio.”

Merdımê pili riyê xo kerd tırş u va:

“Nıka tiya dı şıma ro dımı?”

Mı zi riyê xo kerd tırş u veng do berza va,

“Ekı şenê ma ro dê, heq bo, mehlada ra veyndamı dezayandê xo ew pancas keyey ma estê, hele ma bewnımı kam dano kami ro.”

Na vatena mı dıma vengo nerm'a va,

“Temam şırê, nıka do vajê, qandê keynekan qeçan'a lej kerdê!”

Mı zi vengê xo dahana kerd berzı u va,

“Mayê tiya dı embazanê xo pawemı, şıma amey ma hetı, şıma şırê!”

Mı xo miyani va 'La 'Eli, aqıl bı! Belı nêbeno, nıka peyser yenê, hım serrê cı ma ra gırdê hım zi ma ra gırd û gıranê.'

Seni amey, uni şı ew boll nêravêrd, dolmışa Meymandari asyê, labırê Memo hewna şoq dı bı.

Mı va,

"Êyê zey vergan pawenê, qandê dolmışı vınderdenı ma do destê xo nêhewadê, xora şofer ma sılasneno, bıvino, hıma vındeno."

Şoferi seni ma di, hıma vınderd ew ma lez nıştı dolmış u mı hıma şoferi rê va, "Lez bıramı, keko!"

Merdıman seni di, mayê nışenê dolmışı, finê ra werıştı pay ew destanê xo şanayış'a çend gami eşti, labırê inan zi zanayê kı vazdeyen'a nêşenê bıresê dolmışı. Merdımı heta çıman ra bı vını, mı pencıra ra huwatena destê xo şana, Memo zi xo rê bêhes ronışt bı.

Mı va,

"Tı nıka şenê qısey bıkerê!" Memoy va,

"Willı, mı va, ma gi werd, ê do rınd ma ro dê ew to seni aqıl kerd, to nêva, beno kı ê zi na me'hla dı roşenê?"

Mı va,

"Jew sı'hudê ma est bı, eki ez zûri nêvaja yan zi ê zûranê mı fam bıkerê, bê pırodayış ma nêreyayê, labırê mı jû zar eşti, eki tepıšo ê zûran; nêtepišo, ma koteg wemı..."

Qısebendık:

Gırd u gıran- Kocaman, iri yarı

Pındılık- Balon (m)

Pırd- Köprü (n)

Pırdı shıyın- Taş köprü

Sero gunayış- Tesadüfen karşılaşmak

Sı'hud- Şans (n)

Sıxlet- Kalabalık (n)

Vınderca- Durak (qıseyo newe)

m-Maki (Dişil)

n-Neri (Eril)

DARA XEYALETÎ (4)

Meymandar dı zey xızmeta dewletı etelik zi bır-rya bı ew ma çend kûçegeyran zi kûçe dı kay kerdê. Xızmetê dewlet kemi biyê, labirê kayê ma kemi nêbiyê.

Embazê va: “No tari dı kam şeno şıro mezelan sero des deqey bımano?”

Tenya tari û mezelan'a zıwan amayen'a za hrê merdımı teqayê. Hewna kay û kuşatê ma nêqediya bı, etelik zi ame.

Jewi va:

“Ma şımı mezelan pey dı xo bınımını, wexta kı zewê mezelan vera ravêrdı, a çeq dı werzımı pay, qethina o merdım mizi verdano xo bın.”

Jewnay va:

“Mezelan vera nêbeno, uja dı qulıx esto, mı rê kı qenalda gırd hetek dı bıkemı, çıkı uja hım dew ra tevero, hım zi boll tariyo.”

Mı va:

“Na fikirayena to boll rında, mı rê kı ma uja dı bıkemı, rınd beno. Labirê ma rê zolekên da sıpi zi lazıma, ekı merdım tari dı zoleka sıpi bıvino, do vajo xeyaleto û bıterso.”

Jew şı, keye ra zolekênda sıpiya gırd ard ew ma wını qısey kerden'a amey pırdê seri. Kes kı pırdi ser ra ravêro û kıştı raşt ra qenal bın ra şıro, uja dı ʿerdê bureyıp û tari vineno. Kıştê ra raya qenalda gırd, kıştê ra zi qenala werdi bi. Se, disey metroy peyser şınê, qenalda werdi sero pırdê est bi, kes ay ser ra şeno şıro ʿerdan miyan.

Nê pırdi ra vist hiris metroy şınê, ʿerdi miyan dı tûwêrên da gırd est bi. Qewldê ma dı embazên do dar pey dı xo bınımno, ê bini zi şırê dew miyan ra merdımı biyarê.

Wexto kı nê amey pırdi hetı, ma ra zew do vajo, ezo şına na dar bın dı mizia xo bıkera, zew do zi dar bın dı xo bınımno. Ekı no resa dar bını, embazo kı xo dar bın dı xo nımıto, o do zolekda sıpi'ya werzo pay ew embazo kı şıyo mizia xo bıkerı, o do zi bı vengên do berz'a bıqıro û hay-ho bıkerı.

Embazê zolekerda sîpi'ya şî tûwer bîn, ma hirê merdimi zi şî dew miyan ra merdimi biyamî. Ma resay çarşu, nêresay, embazê pîsqulêtda xo'ya ame ma hete kî, labirê ma va, jewna zi bigeyrîmî, beno kî jew nêterso zi o bîn terseno. Qehwexani ver dî jew tenya ronîştê bî, ma şî cî hetek û mî va,

“Mayê şî nê kîştâ qenala gîrd, ekî wazenê, tî zi bê.”

Zey tamam vatîş serey xo şana û ma o zi gîrot, pêro piya mî hbet kerdena vera pîrdî xopay şî. Çî wext kî ma amey tûwer ver, jewê ma va,

“La thayn hêdi hêdi şîrê, ez hetêna şîra na tûwer bîn dî mizia xo bikera.”

Ma heme cadê xo dî vînderdi ew no seni resa tûwer bînî, embazo kî tûwer bîn dî xo nîmî bî, finê ra zolekda sîpi'ya tûwer pey ra vijya, embazo kî qandê mizi kerdiş şî bî, vengên do berz'a qîrra û hay-ho (imdad) kerd. Ma zi ze kî qe haya ma çî nê bo, tersan ra jewo vano,

“ma xo çekemî na qenala gîrd!”

Jewo vano, “ma dê se kemî?”

Jewo zi zûri ra bermeno.

A çeç embazo kî pîsqulêtda xo'ya ame bî, tenya ma di kî pîrdê gîrdî ser ra çerx bî ew qe nêweynayê xo pey. Embazo kî xopay ame bî, tersan ra za hrê cî teqa bî, fek ra tenya qîseyê, vijiyayê, vatê,

“Vajê bismila, vajê bismila!”

Ma hemûn jew fek ra vatê,

“Ma xo çekemî qenalda gîrdî, kîştâ bîn ra vijyemî û rememî.”

Labirê no embaz cadê xo ra nêluwayê û vatê,

“Vajê bismila, vajê bismila...!”

Ma nêşa vêşî damîş bîmî, cayê ra huwayê, cayê ra kuşatê xo va, embazê kî tûwer bîn dî bî, heta ê nêamey, embazi emeleya ma nêkerdî. Dîma embazê kî tûwer bîn dî bî, ê zi amey ew ma huwatan ra nêşa qîsey bikemî.

Ma na kay hirê - çîhar serri kay kerd. Rojê jû niya-

jika mı amê marda mı ser ew marda mın'a lej kerd û va,

"Eli lacê mı berdo dara xeyaletın ew çend şewio kî tersan ra xo bın dı mizi keno."

Uni bı bı kî şarê Meymandari eki şan biyê, ters ra nêşayê raya tûwerı ra xo pay ravêrê, ma zi nêşayê kesi berê, çiki kami rê vajım, "şımı!" Ters ra niyameyê.

Rocê embazan'a ameymı pêhetı û kayda ma sera qısey kerdê, ma waştê kî tebayo newe bikemı; hım kaya ma dewam bikero, hım zi emeleya her kesi dahana vêşı bo.

Vêşı nêravêrd, kaya ma'ya newê bi: Ekı roc bı tari, gındırkênda vengı resen'a dara xeyaletın'a grê dam ew heta ray sero merdımı asay, pawemı, çı wext asay zi, jewo ma zolika sıpi'ya şıno dar ser ew merdımı seni amey nezdi tûwerı, embazo kî dar seroyo, zolika sıpi çekero pındirek ser û resen'a bışano.

Çend merdımı ters ra zey awrêşan vazdayış'a remay, qırayena çendın resê heta me'hlada cori, çend huwatana ma ê şanan dı tari'ya bi têmiyan. Ma çend mengi zi no hesab'a kaya xo'ya newi kay kerdı.

Rocê me'hla dı veyveyê est bı, ma waştê kî no fin zaf merdımı bemı.

Dew dı darda xeyaleti sero boll pisto pisto biyê, thaynan vatê zûria, thaynan zi vatê rašta. No fin ma organzeyo gırd tertib kerd bı; panc - şeş embazi pêra dûri 'erdi miyan dı xo bınımê ew hırg fin jew do werzo payan ser, ma zi çend embazan'a şımı veyve ra merdımı biyarê. Veyve dı me'hlada corin ra zi boll genci est bi, ma sıfte thayn dara xeyaletın sero laqırdi kerdı ew embazi va,

"Kam şeno bêro vera darda xeyelatın?"

Vist - hiris genci bi, hemın jew fek ra va, "ez yena, ez xeyelet ra nêtersena."

Ma embazan'a va, "Temam, kam kî vano ez nêtersena, ma teqıp bikero!"

Ma na vaten'a piya veyve ra vıjyaymı, vist - hiris genci zi ma dım ra vıjyay. Seni resaymı pırdê gırdi ser, hıma 'erdi miyan dı zoleka sıpi'ya jew asa û xo nımıt. Bollê cı tersan ra nêlûwayê, hırg jewi shiyê gırot xo dest û çekerd xeyaletan, labirê cayê dı jew asayê, heta sıx-

let (qelebeliğ) qirayê û shi çekerde, huma xo nımîtê. Vêşi nêravêrdê, ey ra dûri jewna zoleka sıpi'ya vijyayê. Hırg asayış dı şêlig biyê tlo û qirayê, "uja dı, uja dı vijya!" qirayış'a piya zey delğedê (pêldê) dengizi şiyê akışt, nakışt û shi çekerde.

Her kes ters ra diskıyay bi pê, uni asayê kı jew biremayê, ê bini zi pey ra şirê.

Genci çirê hum tersayê, hum zi nêremayê? Çıki jew kı biterso ew biremo, embazandê xo miyan dı tersenik bihesıbyo ew sıxlet (qelebeliğ) çend vêşi bo, merdım zi hend keleş beno.

Jew xeyaletê ma sıxleti ra nezdi ame bı, ey qay va, sıxleti vera bıkera, vêşêri tersenê. Na fikirıyayen'a ame bı kınardê qenal û sıxleti ra çı har - panc metroy dûri dı xo nımıt bı. No seni asa, thayni remay, thaynan zi si çekerde ew seni kı shi ame xeyaletê ma, huma zoleka sıpi xo ser ra çekerde û qirayışa va, "Ax, ax, la meçekerê, xeyalet çınyo, xeyalet çınyo!"

Ma cayê ra huwayê, cayê ra genci jew fek ra qirayê vatê, "Mı nêva, xeyelet çınyo, mı nêva xeyelet çınyo!"

Serri ravêrdi, Meymandar zey ma bi gırd ew çend embazan'a darda xeyalatın ver ra ravêrdê, ê erdan sero me hlaya gırd est bi ew cadê dara xeyaleatın zi ban vıraşt bı.

Dara xeyaletın ra ma rê na hêketa rınd zi berguzar (xatire) mend.

Qısebendık:

gındırık- teker (m)

hêket - öykü (n)

meng - ay (zaman) (m)

mizi - sidik, çış (m)

niyajık - yenge (m)

keleş - cesur, yiğit. 2) yol kesen

kûçegeyr- sokak adamı (n-m)

pısto pısto- dedikodu (n)

tûwer - dut ağacı (m)

zolek - bez parçacığı (m)

m-Maki (dişil) n-Neri (eril)

DERDÊ MI NIYO! (5)

Meymandar Adına miyan dı Me`hlayên da bêwawira, bêwawireya cı projey dewleto, çiki pilanê ma vatê, "namey Meymandari Enqere dı mintiqeyo sûro, yanê, şarê Meymandari qandê sistemi lukinê (tehlikeynê)."

A roc zi zey hırg roca, şarê Meymandari thayn êrgatey, thayn zi estorda xo'ya şî bi gemı. Merdımîê kî kar ra rew amey bi yan zi bêkar bi, ê zi qe'hwe dı wextê xo raviyarnayê.

Serê şani bi, qe`hwi ver dı hirê embazê mı ronıştey bi. Qe`hwe dı kağıt kay kerden weşdê mı nêşiyê, ez qandê mi`hbet kerdenı şiyê ew embazan zi mi`hbet kerdê.

Ê roca ra Meymandar dı meselayên da gırd est bi. Qulixê (qereqolê) Meymandari, bı `erebandê estoran'a `erda (hêgayan) miyan şiyayenı kerd bi tomet, çiki wayirê `erdan qulixi dı gerre kerdı bı. Ekı qulixi, `erebandê estoran sero vaş yan zi başağ bıdiyayê, sifte siley eştê wayirdê `ereban, dima gındırıkê `ereban zi teqnayê u vıradayê.

Mı sılam da embazan u hetek dı ronışta ew mı huma pers kerd,

"Derdê şıma çiçiyoy, şımayê çı una vengdo berz'a qısey kenê?"

Sılêmani va;

"Ewro cendırman ez gem'a vındarnaya, çend siley eşti mı u gındırıkê `ereberda mı zi teqnay. Marda ina na, ê dolê qen wayirê baxçi gerre kerdo ew thayn perrey zi dayê cı u vato: "Meverdê, wa `ereban'a nêşirê gemı!"

Mıratı va:

"Pers mekı, qomutanê qulixi vırrıyayo, oyo kî newke ameyo, qebraxêno, vano, `estoran'a gemı şiyayenı tometa (yasağa)."

E`hmedi va: "Dewar bêvaş nêbeno, ma nêşemı sımer u kepeg herinayen'a dewar wari kemı."

Meymandar dı des - pancês (des u panc) keyey biyê, zey key ma dewar wari nêkerdê, bolle cı dewar wari kerdê. Keyeyo kî dewarê cı est bı, bê estora `erebayın

nêbiyê, çiki ´ereban'a şiyê gem, vaş ardê, başağ kerdê. Şitê dewari ra perey qezenc biyê, labirê eki dewari rê tenya simer u kepeg bîdê, cı rê teba nêmendê, qandê coy estora şiyê baxçan ra, qerağdê (kınardê) ´erdan ra vaş ardê ew dayê dewarandê xo. Jew zi ´erebana şiyê, başağ kerdê.

Başağ çıçiyoy?

Wayirê ´erdi, çı wext kı nebiyê (lazut, mısır) xo, zebeşa (debeşa, qerpuza) xo, pemey xo arêkerd ew karkeri zi erd ra vijyay, dewji o wext nebi, debeş, pemeyo kı ´erdi miyan dı mendo, ey arêkenê, ey rê zi Meymandariji vanê başağ kerdış.

Vatena hemın dıma mı va,

"Embazêno, estora ma çinya, ma rê vaş zi lazım niyo, labirê no derd, derdê ma hemınano. Eki şıma fikirê mı pers bikerê: wa her kes ´erebanê xo biyaro no meydan u ma eylem bikemı. Çı wext qulix ame, ez şena qısey bikera, ez do vaja, 'bê vaş ma nêşemı dewar wari kemı, bê başax zi ma veyşan manemı, coyra na tometı qebul nêkemı.'

No heqê şımayo, eki ewro bêveng bımanê, meşt tebana kenê tomet. Uni bızanê kı, şar bıwazo qulix waştına şari ca ´elematey ra ano ca, şıma piya bê, beso."

Weynaya kı Miro bêvengo.

Mı va,

"Miro, tı çı una bêhesê?"

Bêvengeya Mıroy ra beli biye kı, vatişê mı ra boll qail nêbı, sandeli ser dı xo thayn kerd raşt u va,

"Se kera; estora ma esta, hıma hewna kesi gındırekê cı nêteqnayê."

Vatena Mıroy ra boll (zaf) biya hêrs, weriştı pay u mı va,

"Tı çıtewr merdımê; ewro ê to nêteqnaya, hıma meşt ê to zi teqnênê."

Çe qağuy Memoy nêbı, lewê xo çıngızınay u va,

"Rojê ez, rojê bıray mınno şıno, ma zey to nêşenê

bikerê. Qulix'a baş nêbeno, enbazêno; werzê, ma şîrê kağıt kay bikemî."

E`hmedi va:

"`Eli bîra, nîka vaja, tî zi bê, labîrê tî kağıt kay nêkenê ew boka tî qîsurde ma nêweynê!"

Mî va,

"Çî qîsur bîra, şîma şîrê, xorê keyf bikerê. Ê qeb-raxî thayn xulkê mî xerpîna, labîrê rojê qena ey zi vine-mî. Şîma şîrê, xorê kay bikerê, xaturê şîma."

Çend rojî ravêrdî, embazê fina cadê xo dî ronîştey bî, ez zî şîya cî hetek dî ronîştâ.

Mî va,

"Mer`heba embazêno, hewna tometa qulixî dewam kena?"

E`hmedi va;

"E, dewam kena."

Vatena xo`ya piya E`hmed u embazandê binan`a huway.

Mî va,

"Şîmayê çî una huwenê? mî rê kî `haldê xo rê bîbermê!"

Behendî çîmê mî şî Mîroy rê kî, rîyê Mîroy bî bî sûr.

Mî va,

"Mîro, se bî, tî çî una bêxulkê?"

Mîroy va,

"Çe pers mekî; ewro bîray mî şî bî gemî, cendîr-man vîndernayo, sîfte sîley kerdo, dîma çe`har gîndîrikê `ereber zi teqnayê. Ma zey vatena to `erebanê xo bîyarê tîya u protesto bikemî, se vanê?"

Mî zi va:" `Ereba ma çînya, ma dewar zi wari nê-kemî. Ez nêşena zey to bikera, qîsur nêweynê, no derdê mî niyo."

Mîroy mîl kerd çewt, vengdo bari`ya va:

“Heqê to esto, se vaja...”

Merdımê kî zey mırıçıka devay serey xo qumi miyan dı numnenê, inan ra fikirayena raşt mepawê, çıkı ê çı wext kî qen ra payê werd, a çağ aqılê cı yeno sere.

Qıse bendık:

gem - yazı - yaban (diğer yörelerde: orman) (m)

gerre - şikayet (n)

lukın - tehlikeli

qebrax - kavat, deyyus, godoş

gındırık - teker (m)

qulıx - karakol (n)

tomet/ı - yasak, ayıp (n)

xulk - moral (n)

behendi - o an, birden

m-Maki (dişil)

n-Neri (eril)

DİMDAYENA KEYİ (6)

‘Huseyn des serrio kî karkerên dê fabriqîyo, fabriqe dî puçîki viraştê. Her şan kar ra vijiyeno u xopay şîno keye. A roc rayda keyi ra embazên dê xo’ya pê vinenê u thayn mu hbet kenê. Namey embazê cî zi Cemil beno.

Cemil vano:

“Ma do meşt şîrê pîrotesto kerdên, tî dê zi bêrê?”

‘Huseyn vano:

“Ma do bî embazandê kari’a bêrê.”

Cemil vano:

“Rind beno, ma meşt uja dî pê vinenê. Xatîrdê to, şanê to weş bo, bîra ‘Huseyn.”

‘Huseyn embazdê xo ra abiryeno, thayn ray şîno u reseno kêberdê keyi ver. Lacê cî yeno, cî rê kêberi akeno. Lacê ‘Huseyni vist u çî’har serre beno. Dî serrio kî universite qedînay ew a roc rayo kî xo rê geyreno kar. No şandî kêfê lacdê ‘Huseyni herun dî beno. ‘Huseyn şîk fineno cî, keyfê laci herun dî, no cî ra pers keno u vano:

“Lacê mî, ewro mî tî zaf bî keyf diyê, boka xeyr bo?”

Lac vano:

“Piyê mî, ezo dî serrio kî geyrena kar, ewro mî karê dî, boka meştî şîra, kardayogî’a mîqaweले vîraza.”

‘Huseyn vano:

“Lacê mî, na xeberên da zaf rînda, boka to qebul kerê ew tî xorê bigîrweyê.”

Hewna pi u laci’a qîsey xo nêqedînay bi, ceniya ‘Huseyni vana:

“Bêrê, nanê xo bûrê, dîma qîsanê xo bikerê!”

‘Huseyn u laci’a şînê pêvirar ra ew dîma sîfre dî roşenê u nanê xo wenê. To vatê, qay çîmandê hirê hemî dî vîlîka wesari akêrd bi. Zerria laci nêwaştê kî piyê cî ney ra tepeya bigîrweyo.

Şefaqê, lac verdê marda xo werzeno u xo keno

ˆhadire, dıma may werzena u ara kena ˆhadire, dıma Huseyn yeno. Lac rew aray xo keno, xatır wazeno kı ˆsıro.

Huseyn vano:

“Lacê mı, boka tı ewro ma rê xeberên da rındı biyarê. To rê oğırê xeyri bo!”

Çımê pêr u laci amey pê, ze kı çımanê laci va, ‘rınd kı tı estê, piyê mı!’ ew ney serey xo çarna u ˆsı.

Ceniya ˆHuseyni vana:

“ˆHuseyn, to çı una kerdı, tı do ewro ˆhelda ˆşewı wardiyedê ˆşewı nêşiyayê?”

Huseyn vano:

“E, ewro roc dıhir kar çınıyo, labirê nê soxemen-dey kardayoğan vero eylem esto, embazi pêro ˆsırê ew ezo zi ˆsıra. Çend embazê ma sendıqa dı ˆezay bi, labirê ê kar ra vetê, merdımê bêaqılı boll estê, bêsendika ew bêsigorta uni ercan gurweyenê. Kardayoği zi wazenê kı karkeri bındest bıbê.”

Ceniya ˆHuseyni vana:

“Sendika çıçiya, karê to esto, to rê bes niyo?! Vı-radı, xorê se kenê, wa bıkerê, karê to esto, hını çıçı wa-zenê, xorê keye dı roşı!”

Huseyn vano:

“Tı çiyê fam nêkena, xorê keye dı roş u karê xo bıki!”

ˆHuseyni ˆheta nıka cınıyer u lacedê xo rê nê fik-ran ra qe qal nêkerd bı. No linganê xo derg çekerdena ray ra ˆsıno ew des deqan dı yeno vındercayê dolmuşan u nişeno cı ew nezdıdê fabriqi dı yeno war. Meydan dı zaf merdımı benê, merdıman miyan ra thayn geyreno u embazanê xo vineno.

Meydan dı neqara zi esti bi ew ˆHuseyn zi zaf kay zanayê, nêşa xo tepıšo, ˆsı, kewt govend u xo ra ravêrd. Dıma embazan’a sıloganı çekerdi: “Qe ˆhr bê sermayeda-ri, weş bê karkeri!”

Nim sıˆhat nêravêrdı, pılosan çorşmey nınan gırot.

ˆHuseyn vano: “Ma do se bikerê?”

Thayn embazan dest dı çıwey estı bi, pılosi kı danê inan ro, ê zi danê pılosan sere ro.

ˆHuseyn xo pize ra vano: “Ez do nêrema; ez kı bırema, embazi do se vajê? Ez nêşena bırema.”

A çeq dı copê ame seredê ˆHuseyni ro u no guna ˆero ew çimê xo nêweşxane dı akardı. Çend sıˆhatan dıma embazanê cı ˆereba'ya benê keyedê cı. Lac u ceniyer'a yenê kûçe, hewna pers nêkerdo, embazê cı vanê: “Tebay cı çıniyo!”

Lac u ceniyer'a kewnê ney qol u benê zerre. Çı oğbet ame bı ney serre dı, no ninan rê vano ew laci ra pers keno:

“To se kerd, karê to se bı?”

Lac vano:

“Piyê mı, firmi ez girota kar.”

ˆHuseyn vano:

“Ez zaf biya şa, çend serrio kı to mekteb wendo, mı vatê, wa finê çımanê mı bıdiyayê, lacê mı biyo mudir, biyo merdımı gırd; zewbina mı rê tebayê lazım niyo. Namey nê firmi çıçıyo?”

Lac u ceniyera weynenê pêçıman ra. ˆHuseyn şık fineno cı kı, no kar dı tebayê esto.

Ceni vana:

“ ˆHuseyn, newke ez do vaja, labirê veri bıfıkır, dıma qerarê xo bıdı. Lacek newke firmaya kı to vati, cend merdımı kar ra vetê, herunda inan gırotê kar ew bêsendiqayo, labirê ê dê dıma sigorta zi bikerê.”

ˆHuseyn weyneno lacedê xo ra u dıma weyneno ceniyerda xo ra ew vano:

“Mayê tebera qandê dimdayenı (devrim) gırweyenê, nae ra ma

dimdayena keyi xo vira kenê.”

Ew virar şino lacedê xo ra u bermeno.

-De'hway hurg merdımı keye dı sıfte kena!-

Qısebendık:

ara - kahvaltı (m)
çıwe - sopa, deĝnek (n)
neqara - davul (m)
oĝbet - olay, hadise (n)
puçık - çorap (n)
soxemende - lanetli (n)
vınderca- durak
m-Maki (dişil)
n-Neri (eril)

FAM BİYAYIŞ (7)

Mirza embazdê xo Serdari'a mekteb ra vijyenê ew kuşat kerden'a şinê keye, çend genci finê ra verniya ninan gênê. Verni dı jew riçirtıkın beno ew vengên do berz'a Tırki'ya vano,

"La çeçelêno, şıma mekteb dı jewbi zıwan'a qısey kerdo. Embazi zi vato, 'Tırki qısey bıkerê', şıma cûabo xırab dayo cı. Eki şıma na çeçtey kerda, nana çılıkdê marda şıma!"

Hewna qısey cı nêqediyay bi, Mirzay finê ra xo çekeno riçirtıkını ser ew serreyê dano zincida ney ro, heme cayê cı gûni dı verdano. Labirê ê şeş - hewt genci benê, Mirza u Serdari'a tenya benê. Genci heme finê ra yenê ninan ser ew nê boll kotegi wenê.

Mirza nê leji dıma keyed zi pêrdê xo ra koteganê xo weno ew rınd zano kı na mesel tiya dı nêqediyena. Mirza rocda sıfti ra jû keynek ra hes kerdê, çend fini waşt kı cı rê eşkera kero, labirê şerm u tersandê qe-bulnêkerdenda keyneker ra, axırı heta a roc nêşayo cı rê eşkera kero. A roc Serdari'a piya mekteb ra vijyenê, Serdari rê vano,

"Ez do ewro cı rê eşkera kera. Tı şo keye ew ez do zi keyner dıma şıra kı bışa cı rê eşkera kera."

Serdar vano,

"Temam, labirê xo vıra mekî!"

Mirza cadê xo dı vındeno u şaşey'a pers keno,

"Çıçı xo vıra nêkera?"

Serdar nêwaştên'a vano,

"Banê a keyneker zi me hlada ê bênamusan deyo, uja dı to tenya bıvinê, rınd nêbeno. Fına zi tı zanê, labirê ê qebraxi kesi tenya bıvinê, des merdımın'a yenê, kesi sero çok benê."

"Temam, ez zi zana. Xatırdê to!"

"Oğur bo!"

Dı embazi pê ra xatır wazenê u abıryenê.

Mirza weyneno kî keyneki embazerda xo'ya kî-nardê ray'o şinê, hîma pawîtenî nano ninan ser. Vêşî nê-şinê, na fam kena kî Mirzay pawîtenî naya nay ser, sifte embazerda xo'ya weynenê pê ra, dûma weynenê Mirzay ra ew pê ra abırryenê. Mirza xo miyani vano, "Ez do nêşa heskerdena xo cî rê eşkera kera."

Na fıkrıyayen'a reseno keyneker het, wazeno kî eşkera bıkeru, riyê cî beno sûr, hewna qısaya sifti fek ra nêvîjyê bi, keyneker va,

"Ez zana, tiyê mı ra hes kenê."

Mirza herun dî beno wışk, keyneki weynê kî a xo amayena ney do vêşî bîramo, vana,

"Embazêndê to embazerda mı rê vato, ay zi serrê-no kî mı rê vato, labîrê to nêşa bêrê mı rê eşkera kerê."

Zıwanê Mirzay abiyeno u vano,

"Raştâ, rocda sifti rayo kî ezo to ra hes kena labîrê thayn şerm, thayn ters ra mı nêşa eşkera kera."

Ninan hewna qısey xo nêqedinay bi, gencê kî Mirzay ci'ya lej kerd bi, ê çorşmey ninan gênê ew verni dî fina nçirtıkın beno.

Mirza vano,

"Wa keynek şîro, seni wazenê, ma uni bıkemî!"

"Heme finê ra Mirzay serro kom benê, çımandê keyneker ra hersi rijyenê ew damış nêbena, vana,

"Mekerê, şıma dî qe wıcdan çınyo?"

Pırodıyên dûma erzenê dêsi bınu u şinê.

Keyneker bermı ra nêşayê qısey bıkeru. Mirza thayn yeno a xo ew keyneker rê vano,

"Mebermı, teba nêbeno, tı şo keye!"

Keynek Mirzay vera çok bena u vana,

"Nêbeno, nêşena to una vırada!"

Mirza şerm u hêrs ra bı bı pırr, labîrê cayê ra zi 'halê keyner dışmış biyê, nêwaşten'a keyner rê vano,

"Ez tenya şena şıra 'heta keyê, tı şo, nıka jowo

sılasnaye bivino, nêwazena kes to rê teba vajo.”

Keynek nêwaştên'a werzena u seni kî çımandê xasekan'a weynena Mirzay ra, a çeq dî oğbeto kî ame bî cî serre dî ew dîrbetanê xo keno xo vira. Keynek gıran gıran şına, o zî heta kî çıman vera bena vîni, dım ra weyneno u raya keyi tepêşeno.

A roc ra tepeya Mirza nêşino mekteb, dekewno faliyetanê siyasiyan miyan ew xeylê wexti dıma zî şino Almanya.

Almanya dî panc serrê Mirzay rınd - xırab ravêrdi bi. Rocê Mirza çend embazan'a kar ra vijiyeno, xopay şiyê keye, yenê kûçedê xo kî çend merdımî danê jew merdımî ro, Mirza u embazan'a seni kî qirenê u şinê ninan ser, nê vazdayen'a çıman vera benê vîni. Vazdanê, yenê merdımî het u ʿerd ra hewadanê kî, hırg cayê cî gûni dî mendo, nê hıma gênê u benê keye, Mêrdek sifte riyê xo şıweno ew thayn yeno a xo.

Mirza vano,

“İnan to ra çi waştê?”

Mêrdek vano,

“Naziyê, vanê, ‘tıya welatê Almanano, ya şo yan zî to rê no welat dî re hatey çınya!”

Mirza vano,

“Hele vaji, namey to çi çıyo ew kancin sûk rayê?”

Mêrdek vano,

“Ez Estambol dî ameya dınya.”

Mirza No wexto namey xo u namey mehlada xo vano, qısanê cî birrnenno u vano,

“Tı zanê ez kama?”

Mêrdek vano,

“Ezo vana, mı cayê dî diyo, labirê mı nêşa cêdı veja. Tı kamê?”

Mirza vano,

“Ê merdımın çırê da to ro, tı Alman niyê, Tırkê co

rao nê kı?" Mêrdek beno sûr, nêşeno cûwab bido.

Mirza vano,

"Namey mı Mirzayo, yeno to viri?"

Merdek vano,

"Mı nêşa bısılasna."

Mirza destê xo çekeno doşida mêrdeki, çımı ninnan zi gunenê pê u Mirza vano,

"Çend serri ravêrdi, kes keno xo vira. Ma embazdê xo'ya mekteb dı zıwandê xo'ya qısey kerdê, çend genci amey ma ser u va, 'Tiya dı Tırki qısey bena, Tırki qısey bikerê!"

Ma zi inan'a xeylê mınaqeşe kerd.

Riyê mêrdeki fina beno sûr, qısey fek dı deyn'a vijyenê, vano,

"Êyê kı şıma'ya mınaqeşe kerdı bi, inan miyan dı ez zi est biya?" Mirza vano,

"Nê, mekteb dı mınaqeşekerdış dı tı çinê bi. Ez embazdê xo'ya mekteb ra vijyaya, verni dı tı ew to dıma şeş - hewt genci, şıma vijyay vernida ma u to va, 'La çeçelêno, şıma mekteb dı jewbi zıwan'a qısey kerdo. Embazi zi vato 'Tırki qısey bikerê', şıma cûabo xırab dayo cı. Eki şıma na çewtey kerda, nana çılıkdê marda şıma."

Nê qısanê to'yê xıraban'a ez boll biya hêrs u mı zi zınciya to şıkıtı, dıma zi şıma des merdımın'a yara mı hetek dı da mı ro. Ezo ninnan qandê 'heyf gıroten to rê nêvana, çewt fam meki!"

Mêrdeki çıman ra zey sêli'a 'hersı rijyayê, ney u Mirzay'a vırar şınê pê ra ew mêrdek vano,

"Thayn merdımı estê kı, 'heta nê heqey nêvinê, 'heqi fam nêkenê. Eki tı 'heqê xo mı rê 'helal bikerê, ez boll bena şa."

Mirza vano,

"Ê pêro pey dı mendi, ma rê ewro u meşt lazımo. Qay dersa vızêri zi bêmena niyo ew 'heqê mı zi to rê 'helal bo."

-F'ehm (fam) biyayıř berey bo zi qıymetino-

Qısebendık:

Çırtıkın- Çilli

Eřkera kerden- Açıklama (d)

Kuřat – řaka (n)

Ođbet- Olay (n)

m-Maki (diřil)

n-Neri (eril)

FAŞİŞTO SILASNAYE (8)

Serra 1980ine, tariyê des u didiyê Payizê Verêni (Êlul) hêdi hêdi ameyê nezdî. Siyaset Adna dî zi zey sûkanê binan kerdî bî dî letey: kışta Yüreğiri çepiji, kışta Seyxani êdê raştjan bi ew royê Seyxani zi zey sinorê nê dî fikran bi. Pê koyayış hend vêşi bî kî, çepijan nêwaştê kî ray şiyayen dî kışta raşt ra şîrê, raştiji zi gerre kerdê kî, çîrê zerrîa merdîmî kışta çepi deya.

Ê wextan dî Rayzan zi kışta çepijan ra Meymandarijên do des u şeş (şiyês) serre beno ew him mekteb wendê him zi gırweyayê.

Hırg roc cayê ra na pê koyayış ra xeberî ameyê; ya çepijê biyo dîrbetin yan zi raştijê. Rayzan embazandê xo'ya kışta faşistan ra kar ra vijyenê, ray ser dî çend bantê (qasetanê) çepijan herinenê u thayn ray şiyayen dîma resenê vera pîrdê shiyîni. Wazenê kî ravêrê kışta bin, labîrê limbaya trafiki sûr bena, qandê coy pawenê, Rayzan xo miyani vano, 'Limba bena kî ho, ma dê sifte ravêrê kışta bin u pîrddo shiyîni ser ra şîmî vîndercayê dolmuşan dî, bînişê dolmuş u şîrê Meymandar.'

Her çî, her wext zey waştenda yan zi pawitenda merdîmî nêbena zi.

Fıkırayışê Rayzani dewam kerdê kî otopozênda gırdî cî vera vîndena ew xeylê merdîmî yenê war, hîma çorşmedê ninan dî kom benê. Nê sifte fam nêkenê ew weynenê pê u embazê cî Rayzani rê vano,

"Nê çîrê çorşmedê ma dî kom bi?"

Rayzani waşt kî teba vajo, hewna qısa fek ra nê-vijyê bi, sileyê weno. Rayzan şelîgî miyan ra weyneno kî embazê cî pîrddo shiyîni ser ra remeno ew xo miyan dî vano: 'Hendayê merdîman miyan ra seni şa xo bireyno?'

Nê merdîmî Rayzani çarşu ra ginê, benê me'hla-da xo dî dernegda faşistan, sifte destanê cî sandalî'ya gîrê danê u her jew cayê ra tebayê vano,

"Hemê cayê nê bêşerefi bîşîknîm!"

"Mî rê kî dîndanênê cî bancîm!"

Her kes tebayê vatê, labîrê teba nêkerdê. Dîma

jewo inan ra dahêna qıdemli vano,

“Nê, nê; ‘heta serekê ma niro, kes do teba nêke-ro!”

Rayzan xo miyan ra vano, ‘Ez heta nıka una bê-çarê nê menda, nê faşıştan ra kotek werdiş mı rê zey mergio.’

Uniwersitan dı hırg roc teleban pê koyayê, Pa-lokan (Fabrikan) dı karkarê çepijan vera kardayoğan, memuran vera ‘hukmati gırev kerdê. Raştiji kıšta huk-mati û kardayoğan dı bi ew me’hlan dı zi nê dı fıkran ra abıryay bi, cayê rê vatê ‘kıšta faşıstan’ cayê rê vatê ‘kıšta qoministan’.

Merdımê kı kêberi ver dı bi, ‘heme jew fek ra vanê, “sereko yeno.”

‘Heme xo kenê raşt u dêsi vera zey ‘eskeran benê rêz (qor). Serek zi yeno, Rayzani vera vındeno u vano,

“No kamo ew şıma çırê destê cı girê dayê?”

Rayzani waşt kı teba vajo, serek destê xo çekeno doşa rayzani u vano,

“Tı Meymandar rayê?”

Şaşey u ters’a Rayzan vano,

“E, ez Meymandarija.”

Serek vano,

“Namey to çiçiyoy?”

Rayzan hend persan dıma zaf çiyê xırabi pawitê, vengdo peysaye’ya vano,

“Rayzan.”

Serek çorşmedê Rayzani dı finê çerx beno u fina pers keno,

“To ez nêsilasnaya, nê kı?”

Rayzan vano,

“Nê.”

Soyın persê sereki qedyenê u vano,

“Labirê, ez to rind silasnena, piyê mı Camida Meymandar dı çend serri xocayey kerd ew mı mektebo sıfteyên zi uja dı wend.”

Rayzan xo pize dı vano ‘Beno kı na silasnayen zi sı’hudê mınô.’

Uni zi beno; serek merdımandê xo rê vano,

“Destanê cı akerê!”

Nê destanê Rayzani akenê. Serek çend nesi’hatan dano Rayzani,

“Bantanê qoministan herinayış çınyo ew tı dê nêvajê ‘ez qominista!’”

Rayzan teba nêvano, nêwaştên’a kılmek ra zey te-mam vatiş serey xo şaneno.

Serek vano,

“De hadê, şo keyê û vatena mı zi xo vira mek!”

Rayzan vijyeno teber u xo miyani vano, ‘E, e fa-şisto silasnaye, vatena to xo vira nêkana.’

Çend dirbetê xori mendê, ê rocan ra, çend rebeni bêveng şı ew heta kı merdımey dınya dı vını nêbi, lejê merdımey zi tari’ya nêqedyeno.

Qısebandık:

Serek – Lider (m-n)

Sınor – Sınır (n)

Sı’hud – Şans (e)

m-Maki (dişil)

n-Neri (eril)

EZ KAMA? (9)

Vanê, diletê hırg merdımı esto. Rocê jew yeno şıma ver u nameyê vano, şıma zi fam kenê kî jewna esto ew maneno şıma, o şaş beno, şıma zi merex kenê ew wazenê kî cı bivinê. Antalya dı çayxaney ma est bı, şe-faq (sodır) ra heta şan ma esnafa rê çay kırıştê. Zorê ma tenya çay kırıştış nêbı, germê Antalya ra, zey germê Adnay kes delêlyayê zi.

A roc dezay mı Wedati va,

“Boll germo, ezo şıra dengiz. Ekı wazenê, ma piya şımı?”

Roc dı çend sıhati dengiz dı asnaw kerdış rınd biyê, mı va, rınd beno, bê dengiz germê Antalya nêan-ciyeno.

Panc deqey dima resaymı dengiz, ma xeylê dengiz miyan dı asnaw kerd. Dima pıraj dı, qumi ser dı bi derg, ceniyê zi ame ma het dı xorê bi dergı. Mı xo miyani va, ‘thayn qısey bıkera, çewt fam kena yan zi nêkana’. Fıkriyayışê mı uni dewam kerdê kî cenı finê ra riyê xo açarna mı u mı rê bı Tırki’ya va,

“Merhaba! Kemer dı manenê?”

Mı va:

“E. Şıma koti rayê?”

“Ez İsveç ra yena, dı embazan’a ma piya amey.”

“Uja dı heyat senino, zey tıya düzanê cı xırabo?”

“Nê, zey Tırkiya niyo, heme çi Tırkiya ra rındo.”

Mı çend persi zi siyasetê İsveçi sera pers kerdı.

Ceni va:

“Merdımê kî tıya dê, persê zey to nêkenê. Tı hewna gencê u fıkriyayışê to mı rê boll rınd ame. Namey to çıçıyo?”

Mı va,

“Namey mı Eliyo. Hırg merdım wayirê fikrê xoyo ew gorey fikrê xo zi weşıya xo ramneno.”

Ma çend deqey zi politika u edebiyati ser dı qısey kerd. Ê roja ra mı kitabê Maksim Gorki. "Dayê" wend bı, mı ceni ra pers kerd, ay va,

"E, mı zi o kitab wendo."

Ma kitabi ser dı xeylê mo`hbet kerd, labırê merdım nêzano kı jû deqa miyan dı çıçı biro cı ser.

Mo`hbetê ma boll (zaf) rınd ravêrdê kı, ceniyeında porezerdı destê xo`ya ez kut kerda u va:

"Tugay, tıyê tıya dı se kenê, qeçi (domani) koti dê?"

Ez bı biya şaş, finê weynayê, ceniya kı ma mohbet kerdê, finê zi ceniya kı mı ser ra qısey kena u mı va,

"Ez tugay niya, tı kama?"

Labırê, ceni vatena mı ze kı nêşnawo, vatena xo uni dewam kerdê ew soyn va,

"Tugay ezo şına, tı zi werz u mı dıma bê!"

Ceniya kı ma mo`hbet kerdê, ay va,

"Namey to `Eliyo, nê kı?"

Mı va:

"E, `Eliyo ew ez jewjiyaye zi niya, herhal mêrdey cı thayn maneno mı."

Ceni huwatena va:

"Mı rê kı zi unio. Vanê, dıletey hırg merdimi esto, beno kı no zi ê to bı."

Vatena ceni`ya thayn biya rı`hat u mı va:

"Qısur meweynı!"

Ceni va:

"Nê, çı qısur, tı dê mı rê qandê çıçı zûri bıkerê? Beno, rı`hat bı!"

Ma mo`hbeta xo cayo kı ceni kerd bı lete, fina uja ra kerd dewam. Vêşi nêravêrd bı, no fin zi shiyê gunê wertedê ma. Cayê ra ceni, cayê ra zi ez, ma ters u şaşeya weynay çorşmedê xo kı, jewo dengızı miyan dı keno kı

shiya didın zi çekero.

Mı va,

“Xeyro, bıray mı?”

No zi zey ceniya kı mı re vatê Tugay, vatena mı nêeşnawıtı, huwayış’a va,

“Ceyhan bê, tı qandê ronıştışi amey dengız?”

Mı çend va,

“Ez Ceyhan niya!” Ey zi hend huwatena shi çekerdê u vatê; “Ceyhan hadê bê!”

Ceni riyê xo kerd tırş, mı zi nêşa vaja,

“Ez Ceyhan niya ew nê merdımı zi nêsilasnena.”

Ceni werıştı xo payan ser u hêrsa va,

“Tı kamê? To va: ‘Namey mı ‘Eliyo’, ceni amê, to rê va: ‘Tugay’, mı va, beno kı mêrdey cı maneno to ew ay xo kerd şaş, labirê no zi to rê vano, ‘Ceyhan’. Şımayê mın’a kay kenê?! Tı kamê?”

A hêrsa şı, labirê merdımı huwaten’a xo dewam kerdê. Boll (zaf) biya hêrs ew qıraya cı:

“La, lajê mı, ez Ceyhan niya; ekı bira, nana to zi, Ceyhani zi!”

Weyna kı boll biya hêrs, asnaw kerden’a çıma ra kewt duri.

Çe, mı Wedat kerd bı xo vira, ey zi heme çi temaşe kerd bı ew xorê huwayê.

Ceni heqđara, ekı dı fini pêdıma diletê merdımı ‘eyni çek jew ca dı bıbo, merdım xo bı xo zi pers keno, “Ez kama?”

Qısebendık:

delêlyayen - bunalma (sıcaktan) (m)

diletı - ikiz

kırışten - taşıma (m)

şefağ- sabah (n)

tırş- ekşi

İRİŞKİN (10)

Ekı amnani zey adirê ca'hnımı germ nêbo, Adna sūkênda rında. Kışta werden ra zi sūkênda dewlemen-
da ew thayn çiyê kî Adna dî estê, kes nêşeno sūkandê
binan dî bîvino. Awa buncikan (şalgam), Cici-bici, Şır-
dan, xeylê çî tenya Adna dî weryeno û şımyeno. Misal,
kebabê Adnay her sūkî dî esto, labirê merdım kî wazeno
thamê cı rınd bıgiro, teberê Adnay dî nêşeno bîvino, çiki
kebabê Adnay, Adna dî weryeno, şalgam zi Adna dî şım-
yeno. Hırg sūkî dî teba rınd beno, teba zi xırab beno ew
namey thayn çıyan zi hırg sūkî dî babetna vajyeno.

Germê Adnay ra remaya Estanbol, labirê germê
Estamboli zi zey germê Adnay rınd nêbî.

Çend mengi ravêrd bî, a roc zi zey hırg rocan des
û dî sı'hati xeftiyayen dıma bedeno 'edızyayayê, pizeyo
veyşan'a ez kar ra vıjyaya.

Hıma şıra keye; sıfte teba wena, dıma zi linganê
xo kena derg, 'edızyayeya xo gına. Zerri una waştê, la-
birê keye dî tebayê werden çinê bî, gerek sıfte şıra mar-
ket ra çiyê bıherina.

Adna dî veri qesaban irişkini vıraştê, dukanan
vera zi zey balcanê wuşki kerdê dar.

Ray ra mı xo miyani va, çend haki, irişkin û nanê
bıherina, çiki hak û irişkini'a lez vırazyenê."

Çend deqan dıma resaya market kî, wayirê mar-
keti jewbina merdımı'a telebzon dî maç temaşe kerdê.
Kêberi vera dolabê nani est bî, mı dolab ra nanê girot,
ravêrda zerre. Mı sıfte sılam da û va,

"Kek Su'hat, to rê ze'hmet, mı rê çî'har hakan û
helqê zi irişkin bıdı!"

To qay vatê kek Su'hati heta nıka irişkin nêş-
nawito, finê merdımı kî piya maç temaşe kerdê, weyna
ey ra, finê zi mı ra û damış nêbî, vengo bérz'a va,

"İrişkin çıçıyo?"

Mı huweten'a va,

"Seni, irişkin çıçıyo?"

Kes sifte keno lete ew hakan'a pewjeno."

Mêrdeki zi va,

"Willı hêgan, çı zûri bıkera, mı zi heta nıka iriřkin nêşnawito."

Kek Su`hati huwaten'a serey xo řana û va,

"To di, o zi nêzano çıçıyo, hêgan, tıyê ma'ya delxa kenê?"

Mı va,

"Mı rê kı şımayê mın'a kuřat kenê. Yaw, o zi gořt ra vırazyeno, hırg market dı esto ew tı seni nêzanê?"

Kek Su`hat vêři damıř nêbı, hêrs'a řı marketi miyan ra dolaban ra weyna û va,

"İriřkin çınyo!"

Mı zi nêwařt vêři derg bıkera ew mı va,

"Temam, no řan zi ma tenya haki bumı."

Mı perey hakan û nani day, pay ser ra thayn telebzon dı temařey maçi kerdê. A çağ keynekê amê zerre ew wařtena xo vatı, kek Su`hati zi řı, ard, labırê ê çıyan miyan dı iriřkin zi est bı.

Hêrsa weynaya kek Su`hati ra ew mı xo miyani va, keynek řıro, ez zana, to rê se vaja. Keynek çiyê xo giroti û seni vijyê teber, mı hima keko Su`hati rê va, "Kek Su`hat, ez zi mıřteri niya?"

Kek Su`hat na persa mın'a çımê xo kerdı gırdı ew va,

"Na seni persa?"

"Ezo çiyê xo deyn'a gına?"

"Nê; nıka nê persi koti ra vijyay?"

"Mı to ra iriřkin wařt, to va, 'çınyo!' "

"E, mı va çınyo, çıkı mı nêzana kı iriřkin çıçıyo."

"Mı rê vanê çınyo, labırê keyneka kı newke řı, to ay rê iriřkin da."

“La, lajêm’, irişkin çıçıyo, to ez kerda xint?”

Şiya dolaban hetı û mı seni dolab dı irişkini di, huma jewê grot û mısna kek Su`hati û mı va,

“No çıçıyo, kek Su`hat, ekı no irişkin niyo, çıçıyo?”

Kek Su`hati huwaten ra nêşa qısey bıkero, huwaten ey`a mı xo miyani va, ‘La, nêbo kı namey irişkini Estanbol dı zewbina bo?’

“La Alla belay to nêdo; tıyê çend sı`hatio suçûği rê vanê ‘irişkin’.”

“Suçûğ; namey ney suçûğ?”

“E, tiya dı sucuğ.”

Ma piya xeylê huway ew a roc ra tepeya irişkinê Adnay bı sucuğ.

Qısebendık:

balcan - pathıcan

dewlemend - zengin

mengı - ay (zaman) (m)

sûkı - şehir (m)

pewtış - pişirmek

xintey - delilik (m)

KA'HR NÊBO İSMAIL! (11)

Ma rocê Meymandar dı bı neqera u zırrna'ya numayışê (ramoc, rayşıyayen) tertib kerd bı ew ma nezdi se merdımı bi.

A serrı zi birayê mın'ı pil Faruqi zi çend em-bazan'a turnuwa fitboli tertib kerd bi. Mın u Faruqi'a taximê dı, birayo qij (werdı) Tariq u birardê pili Tuncay'a zi taximna dı kay kerdê. A roc tenya maçê est bı, kami kı qezenc bikerdê, ê do şampiyon biyayê. Taxıma Tariq u Tuncay'a hirêyın bi. Ma kı nê maçı qezenc bikemı, ma do şampiyon bê. Qe pers mekerê, a roc sı' hudo una xırabın, hım numayış dı hım zi maçê şampiyoney est bı. Mı futbol kaykerden ra hes kerdê, labirê zey siyaseti nêkerdê.

Heta nıka Meymandar dı kesi numayış tertib nêkerd bı.

Verni dı neqera cenayê, ma zi neqera dıma pırdê qenala gırdı ra çerx bi ew heta çarşû bêveng ameymı.

Wextê weçınayenda belediya bı ew hırg parti qe'hwexaneyê dı sûroka (bayrağa) xo dard kerd bi. Şarê Meymandari, parti ra vêşêri merdımı rê rey dayê, çıki vatê, 'Ekı merdımê ma qezenc bikero, ma belediya dı hırg kar û girwey xo şemı rı' hat zey pê (hal) bikemı ew merdımê mayê kı bêkari, inan rê zi şemı kar bıdım, iha-lan hemın zi ma gimı."

A çeç dı piyê mı zi, qe'hwexaneyo kı partiya CHP-ya, namzedê CHPy ded İsmaili'a qe'hwexani ver dı ronıştey bi. Piyê mı qe siyaset kerdenda mı ra qayıł nêbı. Nıka mı bıvino, do vajo, "Tı do çı wext aqıl bê?"

Embazi va:

"Eli, piyê to partida CHPy dı ronışteyo."

Mı va:

"Mı di, ey zi ez diya. Uni aseno kı na şewa mı boll derga. Ekı bışa, bêhes şıra cadê xo dı rakewa, dı-hirê rocan dıma keno xo virra. Nêbo, bani sero rakewna."

Ma cayê ra qısey kerdê, cayê ra zi ray şiyê ew hewna qıseykerdışê ma nêqediya bı, verni ra jewê ven-gên do berz'a qıra:

"Ka`hr bo emperyalisteya Hemilkani (Amerikani),
ka`hr bo İsrail!"

Ma verê coy qısey nêkerd bi, şêlg coy ra nêza-
nayê kî çiçi vajê, bê pirogram rayşiyayen çi girwe ard
ma serre di. Bollinê şêlgi genci bi ew hemın va, qay, na
qısa "Ka`hr bo İsrail" embazi qandê namzedê CHPy ded
İsmaili vat bi. Ma huwaten ra xeylê wext nêşa vajê kî,
"İsmail nê, vajê İsrail." Ded İsmail u piyê mı zi na çewtey
fam kerd bi ew huwaten'a temaşê kerdê. Ma heta vajê:
"La, ka`hr bo İsmail nê, ka`hr bo İsrail!"

ˆHeta şêlgi fam kerd, amey bi qulix ver.

Raşt kerden dima silogananê ma dıwam kerd,

"Ka`hr bo İsrail, ka`hr bo Emperyalisteya Hemil-
kani!"

Qulixi ver di embazi va,

"Nika, ma vajê 'ka`hr bo kapitalisti', ê dê vajê
'ka`hr bo qulix (qerekol)."

Mı va: "Nêha to di ka`hr bo israil se bı, hendi
beso!"

A roj him taxıma ma bi şampiyon, him zi numa-
yış bêbela qedıya.

Qısebendık:

namzed – aday (n)

neqara- davul (m)

sı`hud- şans (n)

sûrok (dişil) – bayrak (m)

şêlg - topluluk

qulix – karakol (n)

GOMİNİSTÊ MA (12)

Merdım do nêvajo, 'jewo kî zey mı 'emeley keno, zey mı fikiryeno, o ma rayo ew çîçi, seni keno, wa bikero, fina zi ey het dî bena!'

Merdımo raşt u zanaye vano,

"Ey çîçi kerd u seni kerd, ekî raşt kerd, cı'ya ray şına, ekî çewt kerd, ez vijyena cı ver!"

Welat, siyasetkerdişê şarê Meymandari ra hes nêkerdê u tim u tim vatê,

"Şaro kî kîtab wendiş ra, felsefe ra, huner (senatî) ra, perskerdiş ra hes nêkeno ew hırg kar dî sifte hesabê menfeatê xo keno, o şar nêşeno ravey şıro u nêşeno meştê xo ra rındey'a qal bikero."

Welat u embazdê xo ya boll kîtabî wendê, qe'hwê dî, ray dî, her ca dî qalê wendişî, perskerdişî u dimdarey kerdê. Rocê, partiya Kirdasiyan ra serekê Meymandari Welat u embazdê cı rê vano:

"Ez wazena şıma bêrê partida ma, fikranê xo vajê, beno kî şıma'ya şemî tebayê bikemî."

Serek Sêwregij bî ew idarey parti zi destê Zazayan dî bî. Nê vanê 'temam' u piya şinê. Nê resenê parti, çend genci ronîştê, têlebzon temaşe kerdê, seni nina vinenê, werzenê u serweşi kenê. Welat inan'a verê coy pê silas-nayê, çıkî heme zi xortê Meymandari bî. Xeylê mı'ebet kenê, her kes fikranê xo zi vano ew nê xatır wazenê, parti ra abıryenê, ray ra Welat embazdê xo rê vano,

"Ekî ma tiya dî bê, xortanê Meymandari zi şemî tiya dî biyamî pêhet u dimdayoğey u fikranê xo vajim."

Na vatena Welatî embazdê cı rê zi raşt yena u a roc ra tepeya hırg roc şinê parti ew xortan'a mı'ebet kenê.

Welat rocê embazdê xo ya şinê çarşüyê Adnay, resmê dimdayoğê kî namdarê, ê dê ina herinenê. Peyser ageyrayiş dî parti vera dolmuş ra yenê war, çıkî wazenê resma parti dî dardî kerê. Ekî resenê parti, kes çinê beno. Embazdê xoya sifte cayê dardikerdena resman belî kenê, dıma jew vijyeno xûcıkî ser, jew zi cı rê resma dano.

Jew xalên do Çewlîgij jûfin parti dı nımaz kerdê ew qandê nımazkerdîşi zi texte ra nımazlıgê cı zi parti dı est bı.

No Xalo yeno zerre, sifte serweşi keno u vano;

“Xortê ma'yê delali, şıma karê xo dewam bikerê, ez do nımazê xo bikera u şıra.”

Welat vano,

“Temam xalo, karê ma zi vêşi niyo, tı nımazê xo bıki.”

Xalo nımazê xo qedineno, Welat u embazdê xo'ya zi resma dardıkerdîş qedinenê. Xalo serey xo çarnano ew seni resma vineno, vano,

“La, şıma çirê resmê qoministan dardı kerdê? Nina biyarê war, ê qehramananê ma Mazlum Doğanı u ê bina dardı kerê!”

Welat vano,

“Xalo, ê yê kı partiya Kırdasiya ronaya, Kemal Pir, Mazlum Doğan, heme zi zey ninan qoministi bı.”

Xalo vano,

“E, qoministi bı, labırê qoministê ma bı.”

Welat boll beno hêrs u vano,

“Xalo, uni beno? Qominist qoministo, êyê kı tiyê vanê, qoministê mayê, ê zi pêro ninan ra qoministey mi-sayê.”

Xalo jew destê xo çekeno doşida Welati ê bini zi çekeno doşida embazdê cı u vano,

“Nıka serrê şıma werdiyê, qandê coy vatena mı nêşenê rınd fam bikerê. Nê qomistê jewbina şaranê, ê dê ma zi qoministê mayê. Nina biyarê war, tenya qoministê ma bımanê, besol!”

Welat weyneno embazdê xo ra u vano,

“Yanê, Xaloyo vano kı; “Seni bıfıkıryo yan zi çıçı bıkeroy, wa bıkeroy; ekı ma rayoy, ez emeley kena ew wayır vıjyena.”

Qısebendık:

dimdayoğ (Dimdar) – devrimci

‘emel- inanç (n)

serek – başkan (n / m)

serweşi - hatır sorma (m)

xûcık – masa (n)

LAJÊ ŞÊXÎ (13)

Thayn merdimi estê kî, aqlê cî tenya qurnazey rê girweyeno, kami tûnik ra kî şa tebayê vejê, koti ra şa çiyên do beleş bîvinê, tûm u tûm wazenê kî bê ze hmet weşîya xo bîramê.

Adna dî miridê jew şêxi boll est bi. Şêx bî xo Sêw-regî dî mendê ew xeylê laj u keyney şêxi est bi, labirê me hla dî hewna nêsilasneya bî.

Nê ma hlimata pêro E hmedi Miradi rê vat bî, a roc rayo kî Miradi nêşayê cadê xo dî vîndero. Çend roci qandê iqnakerden E hmedi dûma geyra, soyn dî E hmed zi nêşeno damîşê verogeyrayenda Miradi bo u vano,

“E, vajî, Mirad; ma do se bikemî, seni bikemî?”

Keyfê Miradi yeno ca, vano,

“Tî do sîfte şîrê me hla ew vajê, ‘lacê şêxi nîka Tersus dero, wazeno kî bêro, şîma rê zi meyman bo, qandê coy verori ez rîştî kî xebera şîma bibo’.”

“La Mirad, willey, na zûr aqlêdê şeytani zi nîna.”

“Tî nêzanê, şeytan zi heme çî mî ra mîsayo, to fam kerd mî se va?”

“E, mî fam kerd. Dîma ma do se bikemî?”

“Tî do vajê, ‘la şarê Tersusi meyman kerden ra qe fam nêkeno. Lacê şêxi şîma rê qandê sîlamê şêxi ardenî hendayê ray ameyo, merdim thayn perey dano cî. Mî dî zi çînê bi, mî zi heqê ray embazê ra deyn kerdî, ê bîni zi mî day lajdê şêxi u ameya tiya.’ Unî şermok vaj kî wa ‘emeley bikerê!’”

Nê qîsanê xo kenê jew, Mirad çînayên dê sofîyan zi vîneno ew şefaçe (sodîra) rew Meymandar ra nîşenê dolmîş, şînê Adna. Adna mîyan dî pîrdê shiyîni ver dî yenê war.

Mirad vano,

“Tî şo me hla rê xeber bîdî, ez zi heta tî birê, tu-valetê bîvîna kî çînay sofîyan xo ra da.” E hmed vano ‘temam’ û şîno me hla.

E`hmedi zerri dı ters û gırvazdi`ya şıno me`hla ew hırgı çı zey vatena Miradi vano, `heme zi `emeley kenê cı ew yeno, Miradi zi gino, piya şınê me`hla. Nê seni resenê me`hla, hırg cayê ra jewê şıno vera ninan ew thayn serweşi dima pêro piya şınê keyeyê. Miradi vêşi qısey nêkerdê, labirê E`hmed tı qay vanê, `heme çı raştı, o zi raştıy ra uja do, boll rınd rol kerdê. Deqa ra jû merdimê ameyê wede, sifte şıyê, lew nayê Miradi dest ra ew cayên do veng dı ronıştê. Ney una sı`hatê dewam kerd.

Nê şamia xo`ya dıhir zi wenê ew çaya xo zi şımenê. Mirad weyneno kı keso perey nêdano, E`hmedi weyndano xo hetı, şenık ra vano,

“La E`hmed, to nina rê qale peran nêkerdo?”

“Mı kerd.”

“Vajı, ma do vêşi nêşê bımanê, hewna Adna miyan dı çendna cay estê, ma do şımı, gerek şanê ra bıvıjıyımı ray u peyser şımı Sêwregı!”

E`hmed weyneno şêlgi ra u vano,

“Wextê şêxi hend vêşi çınıyo, o do hewna şıro çendna cayan, coy ra wazeno kı solıxna xatır bıwazo.”

E`hmedi cayê ra qısey kerdê, cayê ra zi weynayê çımandê şêlgi ra kı fam bıkerê ew xo miyan dı perey arêkerê. Mirad werzeno pay u vano,

“Tuvaletı koti dı?”

Jew cı rê ray mısınêno. Mirad seni kı şıno tuvalet, jewê vano,

“Mılet, her kes thayn perey bıdê ma, bıdê peyedê lajdê şêxi!”

Her kes cayê ra dest çekeno xo tûnık u xeylê perey arêdanê.

E`hmed dekeno xo tûnık u vano,

“Ekı ma vıjıyay ray, ez cı rê vana, şêlgi het dı vajımı, rınd nêbeno.” Mirad tuvalet ra vıjıyeno, E`hmed şıno cı hetı ew şenık ra heme çı vano.”

Mirad vano,

“E, tamam, heta kesi fam nêkerdo, ma biremımı.”

Nê cadê xo ra werzenê, wazenê kî xatır bıwazê, o çaq dî merdımı dekewnê wede u waştê kî lajê şexi ya serweşi bıkere, jewê cı weyna Miradi ri û va,

“Ez zi sûk dî manena. Him şexi, him zi qeçanê şexi rınd silasnena. Dezay mı va, lajê şexi tiya do, mı zi va, ma şîrê, cı bîvinê, labîrê ti lajê şexi niyê!”

Nina waşt kî kêber ra biremê, labîrê şêlig finê ra kewt vernida nina. Sîfte perê xo gîrotê, dıma her kes cayê ra sile kerd, cayê nina weş nêmend bı.

Jewi va, “ma xeber bîdê qulix”, dıma jewnay va, “beno kî qulix vajo, çı heme cay nina guni dî mendo.”

Thayn cor ra, thayn bın ra, soyın, nina kêber ra çekerd kûçe ew nê seni vijyay ray ser, zey awrêşan vaz-day, ters ra heta vınderca dê dolmuşanê Meymandari nêweynay xo dımı.

Şıma nıka vanê, Mirad u E`hmedi rê nê koteki çend serri besê, labîrê ma zi rınd zanê kî, koteg werdiş'a zerria merdımı pak nêbena.

Qısabendık:

gırvazdi - heyecan (m)

şamia dıhir - öğle yemeği

serweşi - hatır sorma (m)

sılasnayış - tanımak

şêlig - topluluk (n)

peye - koruma, fedai (n)

tûnık - cep (m)

BEWRANA XASEKI (14)

Ez hewna new yan zi des serre biya, piyê mi embazê xo Ded Mutini'a Meymandar di aşxaneyê akêrd bi. Ez zi şefaqê şeyê mekteb, mektebi dîma zi şeyê aşxane di sagirtey kerdê. Roc biyê, vatê, "Merdîmo ki firaqa şûweno, ewro niyame, tî firaqa bîşû!" Roc biyê vatê, "Ewro tî dê şagirtey bikerê, xûcîkan besterê. Eki teba lazîm bî, tî dê şîrê dukan ra biherinê!"

Hîrg şew heta sî hat jû, roc biyê, heta sî hat didi aşxane akêrdê bî ew heta girotiş ez zi xeftiyayê. Mî roc di panc kağiti xeslîg girotê, mî a panc kağiti zi dayê marda xo.

Mîşteriyê ma tenya Meymandar ra nêbi; hîm Meymandar ra, hîm zi dewandê nezdiyan ra boll mîşteri est bi. Wayirê erdan u çîflîgan, karkeri, memuri hîrg sîniş ra mîşteriyê ma est bi. Mîşteriyê zi embazê pêrdê mî bî, Meymandar di aşxane ra nezdi çîflîgên dê ninan est bi. Namey nê merdîmi zi Ergat bî ew çîflîgdê cî di zaf bewrani est bi. Ergati her roc reqî yan zi bira şîmitê, sîfte şami'a jû şîmitê, şami dîm ra zi çî'har, panc hebi şîmitê.

Ez vana se, tî vajî, dîsey ra vêşî bewranê Ergati est bi. Xeylê wexto ki mî xo miyani vatê, 'Eki Ergat ame aşxane, e do cî ra bewrani bîwaza.' Labîrê ya mî xo vira kerdê yan zi tebayo bêwext biyê, mî nêşayê cî rê vaja.

Rocê ame aşxane, xûcîk di ronîşt u şami waştî, hîma şamiya cî bi 'hadre ew mî ardî cî ver.

A roc, na roca, şamiya cî ver ronayîş dîm ra xûcîki vera ez vînderda u mî va,

"Keko Ergat, 'hend bewranê to estê, nêşenê çend 'hebi bidê mî?"

Ergati kîştê ra loqmey xo cawitê, kîştê ra zi cûabê xo da,

"Nêbeno, bîrarzayê mî. Bewrani ê mî niyê, êdê bîrardê mî'nê pîliê. Mî ewro xo rê jûwê abîrîrnê, renga cî uni xaseka ki, kes qîmiş nêbeno ki bîweyno pîra. Mî dekerdo punekdê kergan. Punek di qefesên do werdî esto, wa heta bazar uja di bo, çîki keyey mî sûk miyan do. Eki şîra, ez do bera keye."

Mî riyê xo kerd tîrş, destê xo'yo jew rona xûcîki

ser, o bin zi hawada cor u va,

“Jûwer zi qandê mı nêşenê abırrnê, ekı dısey bewranan ra jûwer bîdê mı, bırayê to'yo pil koti ra bı-zano?”

Fekê cı pırr, loqmeyê zi cı dest dı, serey xo thayn hewada u va,

“Nêbeno, nêşena bıda.”

Mı fam kerd kı rınd waştış'a e do nêşa wayirê bewran ba ew mı hêrs'a destê xo hewaday cor u mı va,

“Tı çend çıkosê, mı zana, tı dê nêdê.”

Ergati thayn bı hêrs u va,

“La, tıyê çı fam nêkene; bewranê ê mı niyê!”

Mı riyê xo kerd pırozın u va,

“Temam, daha zi to rê qalê bewrana nêkena ew na zi persa soyına. Cay bewrana boll berzo, tıyê seni uja ra bewrani ginê?”

Na persa mın'a, tı qay vanê dınyay ey ardo meydan, sandali dı cay xo kerd hera u va,

“Qandê mı rı`hato, tıraçtori bena vera cadê bewrana, vıjyena tıraçtori serr u gına. A kı mı va, boll xaseka, hewna leyra ew boka `heta bazar uja dı teba nêbo.”

Qal kerdişê Ergati ra, to qay vatê, dınya dı ay ra xasek bewranna çınyay, `heta şew bewrana xasekî aqıldê mı ra nêşi. Se kera, se nêkera, a bewranerî ê xo kera. Roca bin, şani ser Ergat fına ame bı aşxane ew çend dewijan'a piya reqî şımitê. Ez zi weynaya kı kar zi thayn esto, mı wıstay rê va,

“Wıstayê mı, ezo nim sı`hatê şına u yena. Ekı jew pers keno, to rê ze`hmet vaji, mı rıştı dukan.”

Mı wısta zi eyar kerd, aşxane ra seni vıjyaya, zey sıpıdarê maratoni lez vazdaya, gırvazdı ra seni resaya çiftlig, qe mı fam nêkerd. Sıfte weynaya çorşmedê çıflığı, kêberî vera çiftligi miyan dı kes nêasayê. Labirê pırob-lemên do gırd zi kutikên dê Ergati bı ew kutiko siya bı kı, to vatê, qay cınawıro, roc dıhir tersandê kutiki ra kesi nêwetardê çıflığı vera ravêro.

Çıflığı vera şiyayış poxta kutiki ra nêbiyê, alternatifo didın, peynida çiftlığı dı ʔerdên do veng est bı, uja ra kesi şayê şıro, labırê ujad zi dêsên do berz est bı ew tari ra kes nêşayê verniya xo bıvino. Dês berz bı, tebayê zey merdwani nêbo, kes nêşayê bıvıjyo cor. Labırê cayên dê dêsı dı zey merdwani quleki est bı, qulan ra şiya cor. Vıjyaya cor, labırê kıştı bin dı qulı çınê bı. Ekı xo çekara çiftlığı miyan, peyser ameyen dı e do seni bıvıjya dêsı ser?

Nê persanê bêcûaban ra boll bıya hêrs û mı xo miyani va, 'tı dê seni bê bewrana xasekı peyser şırê? Nê, nê; una nêbeno!'

Dêsı sero bêçarê u bêveng weynayê çorşme dê xo kı, darên da lema cı thayn dêsı ra kılm, dêsı hetek dı mı ra asê. Dêsı sera gıran gıran şiya darı hetı û darı ra dekowta çiftlığı.

Kutikê Ergati kêberi vera mêl bı bı ekı kutiki ez bıvınayê, reyayena mı çınê biyê. Punekê kergan zi textan ra vırazya bı ew boll gırd bı. Mı kêberê puneki bêveng akerd ew dekewta zerre. Tı vanê, qay bewrana xaseka mı pawena. Mı bewrana xasekı tepıştı u vistêra puneki ra vıjyaya teber. Weynaya kı kutık hewna cadê xo ra nêleqayo, ez seni darı ra şiya cor ew dês ra seni ameya war, seni resaya keye, gırvazdı ra mı fam nêkerd.

Çend bewranê mı zi est bı, mı na bewrana xasekı zi kerdı tewrdê inan u fina şiya aşxane. Şiya kı Ergato hewna cadê xo dı reqi şımeno ew embazan'a mı hbet keno. Şiya xûcıkde cı ra fıraqê vengi hewaday kı ey fina mun'a kuşatı kerdı, mı zi cı'ya thayn kuşatı kerdı ew a şew zi zey hırg şew xo vırada roşniya şefaqi.

Roca bıni mektebi dum ra şiya aşxane, dı-hirê sı'hati ravêrd bı yan zi nêravêrd bı, Ergat ame aşxane.

Çımê Ergati zek vanê, teva nêbiyo, weyna mı ra ew bira waştı, mı zi cı rê bira ardı. Fına weyna, teqez no fin ame aqıl u va,

"La 'Eli, bewrana kı mı to rê vatı, şewa verêni ameyê çiftlığı, tenya a bewrana xasekı tırta."

Mı qe beli nêkerd huwaten'a va,

"Ox, mırazê mı pıro bı! Mı to rê va, mı rê zi bıdı, to nêdê, qandê coy una bı."

Ergati va,

“Kutık zi uja dı bı, seni şiyê puneki miyan u tırta?”

Dı-hirê heştey ravêrdi, nêravêrdi, Ergat fina ame
va,

“ ‘Eli, mı fina bewranênda xasekî xo rê abırrnê,
boka ay zi nêtirê.”

Mı a şew a bewrana xasekî zi tırtı, bı no babet’a
des fini ey va, mı tırtı.

Ergat a roc çend embazan’a aşxane dı ronışte bı,
embazê cı zi dewjê ma bı, mı xo miyani va, ‘Çı wext kî serey
hemınan bı weş, ez do vaja, ê bewranê xasekî mı tırtê.’

Sı hatê ravêrdi, serey hemınan bı weş, ez şiya ni-
nan hetekî ew mı va,

“Kek Ergat, nıka ez do tebayê vaja, labirê tı do
hêrs nêbê!”

Pêrnı jew fek ra va,

“Vaji, la, ekî wazenê, marda ma rê nengi bıçini!”

“Temam.”

Heme çi seni bı, mı cı rê uni va. Dewjê va,

“La Ergat, tı çend lepsereyê! Çend fini to ‘Eli rê
vato, bewranı perreya, tı fina zey bêaqılı ameyê, ‘Eli rê
vato.”

Ergat qe hers nêbı, qedıha xo hewada cor u va,

“La viradê bewranı - mewranı, ma reqiya xo bı-
şimê!”

Mı xo pize dı va, ‘nıka sereweşo, şewra keno xo
vira.’

Uni zi bı, fina bewrana xasekî dekerd bı punekdê
kergan, seni ame aşxane, mı rê va,

“La Eli, mı fina jû bewrana xasekî dekerdı punek-
dê kergan.”

Mın û jew dewjıo kî vizêri Ergati het bı, ma piya
huwatenu ra teqay.

Dewijo cı rê cayê ra mesel vano, cayê ra zi huweno. Ergat hêrs ra bı sūr, çım ra ze kı adır vıjyayê, mı fam kerd kı, o do mı rê nengi biçino, eki tepışo, çend siley zi bianco mı ra.

Dewiji va:

“ ‘Eli, bırem, to nêpışo, bēnamus hêrs ra teqa!”

A vaten’a piya ez finê ra vıjyaya teber.

Ergati cayê ra nengi çınayê, cayê ra kewt mı dımı, labirê thayn ame, nefesê cı peysa. Ez zi weynaya kı nino, cadê xo di vınderda ew huwatena mı va,

“To hendık bira, reqi şımıta kı meşka to biya zey nıqara, tı şenê bıresê mı, thayn bışımı, thayn pızdo.”

Çend roci ravêrdi, Ergati ez ef kerda, mı zi a roc ra tepiqa bewrana cı nêtırıtı.

Eki merdım çiyê ra hes bıkeru, wazeno kı wayirê cı bo ew cı çım di ters nêbeno. Se bıkeru, ez zi bewrananê xasekan ra hes kena.

Qısebendık:

fıraç - yemek kabı, tabak (m)

aşxane -lokanta (n)

sagırt - çırak (n / m)

xeshğ - harçlık (n)

şami -yemek, aş (m)

punek - tavuk kümesi (n)

leyr - civciv (n)

gırvazdi - heyecan

qul - delik (m)

tırten - çalma, hırsızlık (m)

lepsere - avanak, salak

pızdo - şişkin, toparlak kişi (n)

çıkos - cimri

nengi çınayış - küfretmek

nıqara - davul (m)

BEQLEWA(15)

Estanbol dı kes çend maneno, wa bımano ew çend wext ravêreno wa ravêro, hırg merdım zey ğeribi aseno. Ya kes wayirê na sũkı nêşeno bıbo yan zi na sũkı nêşena kesi rê wayirey bıkeru.

Estanbol amayena mı sera hirê serri ravêrd bi. Qonfeksiyono kı sifte ez gırweyayê, êdê dı wertağan bı, ê zi dı serran dıma abıryay ew ez zi wertağo kı qonfeksiyonê xo newe akerd bı, ey hetek dı gırweyayê.

Ma, roc biyê des sı'hati, roc biyê zi pancês (des u panc) sı'hati qonfeksiyon dı xeftiyayê. Hırg roc şefaqê sı'hat desımı dı pancês deqey miyabeyn dayê cı kı karke-ri xorê çay bışımê ew edziya xo bıgirê. Zimistani serd ra kes teber nêvijayê, çorşmedê soba dı kom biyê ew çaya xo şımitê.

A roc ayam thayn germ bı, çaya ma zi hadire bi ew kami çaya xo girotı, vıjya teber, kêberi vera, nerdiwan sero, ray bin dı her kes cayê dı xo vera ronışt.

Dewr beno kı gonıa merdımı vêşi gıreyena, cadê xo dı nêşeno vındero ew zey serxoşan aqıl tım u tım gama cı dım ra yeno. Merdım seni kı wertedê qeçkiney (domaney) u gencey dı şıno, yeno, serrê ma zi hend bi.

A çeç dı qonfeksiyoni ver ra keynekê ravêrdê, uni ray şiyê kı to qay vatê, me'hla dı ay ra xasek çınyu.

Jew embazi va,

"Keyneka zaf xaseka."

Mı zi va,

"Hend xasekı niya!"

Embazi va,

"Şo, tey qısey bıkı; ekı tı qebul kerdi, ez do zey heri bızirra!"

Nê vatişi dıma cadê xo ra weriştu u mı va,

"La lajêm, xo ra qıseykerdişê to maneno zırrayişê heri. Ekı tebayo qıymetın vajê, şena şıra."

A çağ wayirê qonfeksiyoni Fayıq wısta ame teber u va,

“Se bi, kewra; şıma çıçı ser mınaqeşe kenê?”

Estanbol dı kesi namey mı (Eli) nêvatê, aqıldê mı nino, kami sifte “kewra” vato, qandê çıçı vato.

Mı va,

“Fayıq wısta, gerek ma sifte to ra destur bıgirê. Keyneka kî şına, Memedi va, “xaseka”, mı zi va, “boll xasekî niya”. Eki tı destur bîdê, e do şıra, tey qısey bıkera. Labirê, ma dê Memedi’a tebayê ser dı qısey xo bıkerê jew.”

Fayıq wıstay zey bıradê xo qıymet dayê mı, nêşa vajo ‘mekî’. Thayn bêveng vınderd ew va,

“Kewra, mı ra pers bıkerê; ez qayıl nêbena, çıki keynê her kesi estê. Nıka keyneka nêwaştên u xintı bena, şıro keye dı vajo ew pilê cı birê ma ser, ma şerm ra nêşemı teba vajım. Labirê, fina zi tı zanê.”

“Temam Fayıq wısta, ezo tenya pers bıkera, eki keynek qail nêbi, uni vırada. Labirê, Memed, una veng nêbeno!

“Kiloyê beqlewa bıbo!”

“Temam”

“Sifte ma qısanê xo jew bıkemı, ez do şıra, a keyneker’a qısey kerden’a ‘heta tıya bêra, tı dê kiloyê beqlewa bıherına ew ma dê karkeran’a piya bumı!”

“Temam, eki to nêşa, tı dê kiloyê beqlewa bıherinê!”

“Temam, her kes zi şahideya qısanê ma bıkero!”

Keynek hewna çıman ra dûri nêkewt bi, ez vazdayên’a kewta cı dimı. Qandê resayışi lingan lez vazdayê, zerri zey volqani gırvazdi’ya gıryayê, labirê aqılı na temıyan ro dayış dı şa pers bıkero, ‘e do se vaja, seni vaja?’ Na melamatey’a thayn mendi bı kî bıresa cı, finê dı çerx bi kuçena ew ez zi cı dım ra çerx bıya. Mı seni na kay qebul kerd, mı nêva, “beno kî aya şına embazdê xo’ya pê bıvinê yan zi karê cı’yo muhim esto ew nêşo qonfeksiyoni ver ra mın’a ravêro?”

Ellay kerd, uni nêbı ew şı market.

Mı cêvero da, ekı şıra marketi miyan dı keynek'a qısey bıkerä ew keynek nêwazo, wayirê marketi zi mı silasneno; qandê coy rınd nêbeno. Na cêvero dayena mı vêşi nêravêrdı, keyneki dest dı pêlek'a vıjyê teber ew mı zi pawıtenı nê ser.

Hewna çerx nêbiya kûçedê ma, mı waşt kı vındarna u pa qısey bıkerä, labirê mı tersan ra zerri nêkerd kı pa qısey bıkerä. Mı xo miyani va, "nêbo kı mı rê qıseyênda thall vajo, wexta zi ez zana kı çı arey do bêro mı ser, ez do rocan'a huwatey embazan ba."

Ez na xulxuli'ya ameya nezdiya keyneker u mı va,

"Roja şıma xeyr."

Keyneki seni kı çerx bi, weynê mı ra, riyê cı uni asayê kı tı qay vanê, vatê, "Tı zanê ez kama, tı seni şenê min'a qısey bıkerê?"

A çeç lıngê kı zey estori cı dım ra vazdayê, nêşayê kı gamê berzê, zerria kı zey volqani gırvazdi'ya gıryayê, bi zey cemedi ew aqlı vatê,

"Na do qayıl nêbo, na do qayıl nêbo."

Keynekerı va,

"Roja xeyr. Se bı, çıçi wazenê?"

"Boka şıma mı çewt fam nêkerê, ma embazan'a qonfeksiyoni vera çay şımitê, a çeç dı şıma zi uja ra ravêrdê. Jew embazi mı rê va: 'Tı nêşenê na keyneker dı qısey bıkerê!'. Mı zi embazan miyan dı nêşa vaja, 'ez nêşena', qandê coy ezo newke tiya dı."

Hal u 'herekete cı ra belı biyê kı, xo zaf xasek vınyayê, na qısa zi boll rındê cı şı. Sifte thayn huwê, dıma serey xo'ya 'hereketo artistik kerd u va,

"E tamam, to qısey kerd; nıka şo!"

"Labirê, qewlê ma, embazi do qıseykerdena ma bıvinê, ma qewlê xo una kerdo."

"Ey, tiyê mı ra çıçi wazenê?"

"Ma

ˆheta vernida qonfeksiyoni qıseykerden'a şımı, beso."

"To rê ˆhend qıseykerdenı besa, eza hını şına!"

"Şıma zanê, labırê şıma na rındey mı rê nêkerê, ez do kiloyê zi beqlewa biherina."

Keynek fina çerx bi, thayn bêhes vınderdı u va,

"Temam, labırê mı ra thayn duri vındı!"

"Beno, weş u war bı!"

Qay, dım ra şıyayış u qıseykerdişê mı rındê cı şı bı kı, bı nerm ew qebl kerd.

Ma bêveng amey kuçedê qonfeksiyoni, karkeri ˆheme zi qonfeksiyoni vera bi, ez u keyneker ma weynay pê u huway, ˆheta mı va qısey bıkera, ay pers kerd.

"Namey to çıçıyo?"

"Eli. Ê to?"

"Derya."

Ma zey embazanê çewres serran mı ˆhbet kerdış'a resay qonfeksiyoni ver. Seni kı embazan ma piya di, kesi şaş biyayışê hemın çımandê cı ra şayê bıvino."

Keynek zi boll lûwayi bi. Ma seni şaşbiyayışê embazan di, riyê xo ta da vera mı u bı leqi'ya va,

"Ma dıma dewam kemi, ezo şına keye; hadê, xatırdê to!"

"Temam, oğır bo!"

Keyneki seni şı, karkeri hıma çorşmedê mı dı bi kom u persê hemın zi jew bı:

"Kewra, to seni kerd kı ay una qebl kerd?"

Mı va,

"Ma veri beqlaway xo bumı, dıma ˆheme çi şıma rê vana."

Memedi qandê beklawa perey day, şagırtê şı, beqlewa biherino ew Fayıq wıstay va,

"Kewra, de hadê, 'hendayê vıtıtoğey besa, çıki karo ma paweno."

Her kes şı kardê xo ser ew çend deqey miyan dı beqlewa amê, şagirti her kesi rê kerd vıla ew ma beqlaway xo zi werdı. Persa pêrını eyını bi,

"Ey, de vajı; ma hını teqay. Kerwa, de vajı, to keyneki seni ardı ray?"

Mı va,

"Ma seni qewl kerdı bı, mı qewlê xo ard ca, nê kı?"

Hemın va,

"E, willı - bilı, to va ew to kerd."

"Raşta, mı va ew mı kerd. Labirê, mı seni kerd, nıka şıma rê vaja: ma seni qewl kerd bı ew çıçı ser dı qewlê xo kerd bı, mı sıfte raşta cı keynekerı rê va. Veri thayn leqi kerd, labirê dıma amê ray." Memoy va,

"Nê la, ez emel nêkena kı to 'heme çi vato!"

"Will - bil, mı cı rê 'heme çi va! Ekı mı rê na rındey nêkera, hım embazan miyan dı bıba rezil, hım zi kiloyê beqlewa biherına."

"E, to cı rê va, embazi qandê to va, 'keyneka xaseka', mı va, 'hend xaseki niya!'"

"La, lepeserre, no dınya dı keynekê çınya kı cı rê vajê, 'tı xaseki niya' ew a zi waştına to biyaro ca."

Pêrın da huwaten ra teqay. Ma xorê hım thayn beqlawa werdı, hım zi thayn kuşat kerd ew

dıma Fayıq wıstay fina va,

"Hendayê huwaten besa, karo ma paweno!"

Qandê Fayıq wıstay (Faik Kaymaz)

Fayıq wısta Alduş dı, dewa Nıran ra bı. Mergêndo bêwext amê u o merdım wını rınd şı, resa heqeyda xo. Cayê cı miyanê vilikan bo.

Qıse bendik:

- cêvero dayış - düşünüp taşınmak
gırvazdi - heyecan
qewl - anlaşma (n)
laki - naz, cilve
lepserre - avanak, salak
lûwayi - oynak (n / m)
melamatey - karışıklık (m)
miyabeyn - mola (m)
sagırt - çırak, meslek öğrenen (n / m)
pêlek - torba (n)
xint - deli
xo vera - gelişigüzel
xulxuli - endişe (n)
m-Maki (dişil)
n-Neri (eril)

PISATÊ PÊRDÊ MI (16)

Şanê arefi dı hırg çi qandê roşani bı bı 'hadıre.
Kêberê keyi koyeno, piyê Ademi kêberı akeno kı cı ver dı
qomutanê ew di-rê 'eskeri estê.

Piyê Ademi vano,

"Xeyro, qomutan?"

Qomutan vano,

"Ma zanê, keye dı pisat esta, nıka cay cı vaji, ma
zi incırax mekî!" Piyê Ademi vano,

"Pısata mı çinya qomutan, oyo kı şıma rê vato,
nêzana kamo, labırê şıma rê zûri kerdo."

Qomutan eskera rê talimat dano ew postalan'a
kewnê keyi miyan.

Maya Ademi vana,

"Meşt roşano, çend rojio kı mayê pakey kemı,
nıka şıma do hırg cay bıkerê zey veri."

Qomutan vano,

"Temam, eskeri vınderê!"

Adem panc serre bı, ey rê 'heme çi zey kay ameyê,
xorê çorşmedê eskeran ra huwatey'a vazdayê. Qomutan
zi çımandê şıfeyına weynayê Ademi ra. Ademi vera çok
bı, riyê xo zi thayn kerd şirin u va,

"Tı boll aqıl asenê şêrê mı; namey to çiçiyoy?"

Adem cayê ra çorşmedê qomutani dı vazdayêna
xo dewam kerdê, cayê ra zi huwayê. Qomutan weynêno
kı Adem do nêvındo, destê Ademi ra tepşeno u fina pers
keno,

"Lajê mı, namey to çiçiyoy?"

Adem huwaten ra nêşeno qısey bıkeroy, piyê Ade-
mi vano,

"Namey cı Ademo."

Qomutan jew bırwey xo hewadano cor, weyneno
pêrdê Ademi ra u vano,

“Pilvatikê esta, vanê, xeberan qeçekan ra bigirê. Nika ma do bızanê, pısat esta yan zi çinya.”

Qomutan jew destê Ademi tepşeno ew fina cı vera çok beno u vano,

“Nika Adem do ma rê vajo, pıсата pêrdê cı esta yan zi çinya. Ademo aqıl, vaji, pıсата pêrdê to esta?”

Elaqay qomutani rındê Ademi şı bı. Finê huwatenay weyna piyê xo finê zi weyna qomutani'a. Jew destê cı destê qomutani dı mend bı, destê xo'yo veng hewada cor u qirayış'a va,

“E, e, pısatê pêrdê mı bollê (zafê).”

Qomutan hıma beno tillo, tı qay vanê, mesela boll gırd hal kerda. Qabırgeqalney'a weyneno ridê pêrdê Ademi'a û vano,

“Mı nêva, kes xebera qeçan ra gêno...”

Ma u pêrdê Ademi'a benê şaş u nêzanê kı se vajê, çımandê veng'an'a finê weynenê Ademi ra, finê zi qomutani ra.

Piyê Ademi şaşeya xo ya vano,

“Yaw qomutan, nıka şıma dê vatena Ademi rê emeley bıkerê?”

Qomutan beno hêrs, riyê xo keno tırş u vano,

„Ma se kemi, to kı sifte bıvatê, mı zi qeçi ra pers nêkerdê. Temam, Adem do raştay cı vajo.” Qomutan fina Ademi vera çok beno û vano,

“Ademê ma'yo aqıl, tı cayê pısatay zanê?”

Adem vano,

“E, ez zana.”

Seni Adem vano, ez zana, qomutan zek ceng qezenc bıkeroy, destanê xo wırdına akeno, Ademi vera beno çewt u vano,

“Vaji, şêrê mı, pısatê pêrdê toyê koti dı?”

Ademê ma eskeran miyan ra ravêreno, merdwani ra şıno bani ser, qomutan verni dı, eskeri zi dimra vıj-

yenê.

Ma u piyê Ademi weynenê pê, qe nêşenê qıseyê zi vajê u bêçarê, eskeran dıma vijyenê bani ser. Bani ser dı, komê koliyan hetek dı, qandê qeçekan xeylê pısatê kay kerdenı est bi. Adem jûwê gêno xo dest u mısreno qomutani u vano,

“Ho, şıma rê pısatê pêrdê mı, tıya dı hewna bolli estê.”

Cayê ra eskeri, cayê ra zi ma u piyê Ademi huwenê. Labirê, qomutan xeylê wext bêveng maneno u beno sıp-sûr.

Qomutan nêwaştên ra thayn huweno u vano,

“La Adem, to ma rê kayên da rındı kay kerdı.”

Piyê Ademi vano,

“Qomutan, Ademo vano kı, hırg xeber qecan ra nêgêryena.”

Qomutan, eskeranê xo gêno u şermdê xo'ya şıno.

Adem zi kay u huwatenda xo'ya beno gırd.

Qısebendık:

bırwe - kaş (n)

incırax biyayış - rahatsız olmak (sıkıntı ve zorlanmaktan dolayı)

kolı- odun (n)

şêr - aslan

pısat- silah, tabanca (m)

pilvatık - atasözü (m)

qabırğeqalın - gururlu

tillo biyayış - hoplamak, zıplamak / tillo (n)

m-Maki (disil)

n- Neri (eril)

KUŞATA SOYINI (17)

Lacek Adır, 'eskerey dı, nobeta xo ya sıfteyını jew Anqarayıjı'a pawenô û xo miyani vano, 'Nê tıfingî û şewqey asını zey heri merdeyê, kes do seni dı sı'hati una bıpawo, willi 'eskerey una nêqedyena.'

Çend deqey ravêrenê, Adır embazdê xo rê vano,
"Bê, ma tıfingan'a 'kam kami kışeno' kay bıkemı!"

Vatena xo'ya, tıfinga xo zi açarneno embazdê xo ser. Ters ra riyê embazdê cı beno sıp-sûr. Finê ra tıfinga xo çekeno erdı, destanê xo hewadano cor û vano,

"Tı xintê, tıfing'a kay bena? Will, tı una devam bıkere, ezo şıra!"

Adır weyneno kı Anqarayıjı boll tersayo, tıfinga xo ronano û vano,

"Mı kuşatı kerdı. Ekı mı bızanayê, tı dê hend bıtersê, will mı nêkerdê."Anqarayıjı yeno xo û vano,

"Una kuşatı bena?"

Çe qağuy Adırı nêbeno. Destê xo çekeno doşida Anqarayıjı û vano,

"La, lajê mı, dı sı'hati bêkuşat nêqedyena kı."

Anqarayıjı tıfinga xo 'erd ra gino û vano,

"Rica kena, mın'a qısey mekı, ezo şına verni!"

Embazê cı, dı sı'hati çê Adırı'a qıseyê zi nêkeno, bêveng û bêhes nobeta nina qediyena. Anqarayıjı seni reseno qulix, sıfte şino qomutani rê gerrey Adırı keno. Çend sı'hatan dıma 'eskerê yeno, Adırı rê vano,

"Qomutano veyndano to."

Adır xo miyan ra vano, 'Na 'eskerey nêqedyena. La Anqarayıjı, ekı to gerrey mı kerdo, ez zana, to rê se kera...'

Şino qomutani hete, o zi sıfte cı ra pers keno,

" 'Esker, to sıbiley dı oğbetê (olayê) kerdo?"

Adır sıfte persa qomutani fam nêkeno, çıkı xo miyani vatê, 'Anqarayıjı gerrey mı kerdo, qomutan do zi mı ra ey pers bıkerö.'

Qomutan vengê xo dahana keno berz û vano,

“Lajê m’, aqlê toyo koti dı?

To rê vana: to sibiley dı oğbetê kerdo?”

Qirayış’a Adır yeno xo û vano,

“Seni oğbet? “

Qomutan riyê xo thayn keno nerm û vano,

“La, çı zana, hepıs - mepıs yan zi babetna çi, cor ra dosyay to ameya, labirê, ma nêşemı akemı. Emir ameyo vanê, tıfınga cı bıgirê ew cayo kı rışenê, çend tenya bo, hend rınd beno.”

Adırı na pers pawitê, labirê hend rew nêpawitê, çıkı kışta siyaseti ra dosyay cı xeylê hera bı.

Zek teba fam nêkero, çımanê vengın’a weyneno qomutani ra û vano,

“Nêzana kı çırê una vato.”

Eskerê, kêberi vera bı, qomutan veyndano ey û vano,

“Adırı’a şo, çınay cı’yê eskerey û tıfınga cı teslim bıkerê! Çınay garsoney bıgirê, uja ra zi şırê gazino!”

Adırı pawitê kı, qandê gerrekerdişê Anqarayiji qomutan do pırodo yan zi nengı bıçino, labirê to qay vatê, cı rê loto vıjya bı.

Nê şınê, tıfıng û çınay eskerey teslim kenê, çınay garsoney zi ginê ew şınê cadê rakewtenı. Adır çınay garsoney dano xo ra, uja ra zi şınê gazino. Eskeranê kı gazino dı garsoney kerdê, çend rocê cı mend bı kı teskerey xo bıgirê. Eskero kı Adırı’a bı, ey waşt kı vajo,

“Qomutani ma rışti.”

Eskerê vano,

“Xebera ma esta, qomutani têlefün akerd û hırg çi va.”

Adır çend roci tengey anceno, labirê heta eskeri teskerey xo ginê, heme çi mıseno. Qatê dıdını dı wedey her qomutani est bı, ekı teba bıwaştê, têlefün’a waştê.

Adır xo miyan ra vano,

"Nobet, çınay 'eskerey çınyo, labırê una wext nê-ravêreno kî, gerek xo rê tebayê bîvına."

Rocê dî 'eskerê gazinoy duşne ra şınê nobet, Adırî rê zi silam danê ew ju kaya newi yena Adırî aqıl. Cayê nobet tepîştîşî dî têlefuni est bî, kesi şayê gazino ra tê-lefun akerô.

Şiyayîşê 'eskeran sera thayn wext ravêreno, Adırî hîma şıno cadê nobet tepîştîni rê têlefun akeno. 'Esker seni cûab dano, Adır vano,

"Ez qomutan; çend deqeyo kî ezo şıma temaşe kena. Jewo roşeno, jewo payra."Sifte 'esker nêzano se vajo. Adır fına vano,

"Tiyê çî cûab nêdanê, bêşeref?!"

'Esker no fin cûab dano û vano,

"Qomutanê mî; will, ma nîka amey, beno kî em-bazanê kî verê ma dî nobet tepîşt, ina unî kerd bî."

Adır vano,

"Tiyê vanê, ezo zûrî kena, nê kî? La mî çımandê xo'ya dî, şımayê tîfinga çekenê 'erdî, çî wext 'ereba ravê-rena, fına gînê xo dest."

'Esker 'hend terseno kî, Adır vêşî damîş nêbeno, huweno û vano,

"La ez qomutan Adır, Adır, tersanok!"

Na kuşat'a zi xeylê wext ravêrnenno. 'Eskerê kî şınê nobet, no fin zi ê cadê nobetî ra gazinoy re têlefun akenê û namey qomutan'a çay, qe 'hwe wazenê. Adır sıf-te yeno kay, waştêna nîna beno kî qomutanî vanê,

"Mî teba nêwaşt."Adır fam keno kî, 'eskerê zi ey'a kay kenê.

Rocê fına eskerî têlefun akenê, Adır sılasneno ew nîna rê nengî çineno. Çend deqan dîma jewna 'esker têlefun akeno, Adır fam keno û fına nengî çineno û gîno. Çend deqay ravêrenê fına têlefun çineno, Adır xo miyan ra vano, 'la, şıma rê 'hend beso' û hêrsa akeno û vano,

"La, lajê mî beso, 'hend bênamusey mekerê!"

"Alo ez qomutan X, Adır, alo!"

Adır zano kî no qomutan X şıyo Anqara ew daha-

na vêşi nengi çineno.

Ew vano,

“E, e; ez zi qomutan Adır, nana çıllıkde marda to!”

Qomutan X vano,

“La, lajê mı; tiyê çı ser qısey kenê? Eki meşt bira, tı dê bivinê.” Adır huweno û vano,

“Bê, bê; dolê qenı!”

Adır têlefuni gino ew xo miyan ra vano, ‘La, no raştêy ra qomutan X nêbo? Eki oyo, ‘eskereya mı nêqed-yena.’

Çend roci ravêrenê, berberê qomutanani huwayış’a yeno Adiri hetı û vano,

“La Adır, to se kerdo, to têlefun dı qomutani rê nêngi çinayo. Oyo qomutanan rê vano, ‘heme huwatenu ra teqay ew oyo veyndano to.”

Adır xo miyani vano, ‘mı belay xo di.’

Reseno cadê berberi kı çend qomutani ronıştê, oyo kı Adiri cı rê nengi çinayo, jew ‘eskero porê ey taşeno. Qomutanê kı ronıştêy bi, seni Adiri vinenê, huwatenu’a vanê,

“Hele fina qomutan Xi re nengi bıçin!”

Adır ‘eskeran’a seni kuşatı kerd bı, dıma ‘eskeri ey’a seni kuşat kerdı, ‘heme çi qomutana rê vano. Qomutano kı Adiri cı rê nengi çinay bi, o vano,

“Adır, mayê una huwenê ew nengi çınayena to mı bê ceza qebul nêkerdê. Fina tı qomutanan rê dıway bıkı. Nika şo! Na kuşatı zi kuşata soyımı bo!”

Adır vano,

“Temam qomutanê mı, qusırdê mı meweynê, fina nêbeno.”

Sifte şıno, ‘heme çi embazandê xo rê vano ew ê zi tersenê û a roc ra tepia têlefuna kuşatı nêkenê, labirê qandê Adiri na kuşatı, kuşata soyımı nêbena.

Qısebendık:

- gerre – şikayet (n)
nengi çınayış - küfretmek
kuşatı – şaka (m)
taştış (taşen-) - tıraş etmek
qağı biyayış- umurunda olmak
qulıx – karakol (n)
xint-ey – deli-lik (m)
oğbet – olay (n)
m-Maki (disil)
n-Neri (eril)

QIFILÊ ROŞNBEREYA MI (18)

Xeylê serran dîma ez fina şî biya Estambol ew qonfeksiyon dî xeftiyayê. Heftê dî roci şiyê embazandê xo'yê verênan het. Rocê fina şiya embazan het, embazandê verênan ra Newzadi'a ma ray ra raştê pê ameymî.

Newzadi va,

"Çend rocio kî ezo zi xo pize dî vana, 'boka Eli no jewşeme (bazar) dî bêro.'

"Mî va, "Çî rê?"

Newzadi va,

"Ez do qonfeksiyonê akera, to vat bî; 'ekî qonfeksiyonê xo akere ew heta karê xo raşt bikerê, ez do to rê belaş bixeftiya."

Newzad embazên do hewl bî. Mî karê xo vîrada ew qandê paştidayenî şiya qonfeksiyonê Newzadi.

Rocê ma Newzadi'a kûçê dî ronuştayî bi, a çağ ma ver ra qeçekê (domanê) ravêrd ew cî dest dî rocnameyê est bî. Peynida rocnamey dî resmê Yılmaz Güneyi est bî, cor dî zi na vaten est bi. 'Hünermendê şari, cengawerê şari.'

Ma qonfeksiyon dî heta şan muzikê arabeski goştarey kerdê, muzik tenya nê, heme çiyê ma zey arabeski bî. Estambol dî serrandê sıfteyênan dî, keydê emda xo dî menda ew mayîşa xo'ya sıfteyên mî nêda bî emda xo, bazar ra vist û panc hebi qesetê Müslüm Gürsesi herinay bi. Mî veynda qeçekî û mî va,

"Tî şenê ê rocname bîdê mî?"

Bêveng ame mî het, rocname da mî û şî.

Ma qonfeksiyonî mıyan dî quncê perda açarna bî, ez zi uca dî rakewtê. A roc zi zey hîrg roci kari dîma karkerî heme şî keye, mî zi kêberê qonfeksiyonî grot ew şiya cadê xo dî biya derg. Vêşî nêravêrd, rocname ame mî virî. Cadê xo ra werîştî, tûnıkda xo ra rocname grot u fina cadê xo dî biya derg. Mî wenden ra boll hes nêkerdê, coka mî sıfte resman ser ra çımanê xo çarnay ew perrda werteyên dî resmê pîri weşdê mî şî, nuştên zi pîra reportajî bi. Tî vanê, qay jêwo mî rê vano, 'bıwanî,

nê reportaji biwanî!

Kami do bızanayê, no reportaj do roşnbereya mı bo.

Pirerî qalê qirbiyayena şardê ma'yê Dêsimi kerdê. Wextê qırkerdîşî dî pira ma şeş serri biya, vatê, "Heme çi zey ewroy yeno mı viri, ez panc yan zi şeş serri biya, `eskeran qeç, ceni, kokim nêvatê, kıştê; ma zi çend dewijan'a kaf dî nımıtey bi. Fınê `eskerê amey bi kafi ver, a çeç dî zi tûtê berma, maya cı hıma destan'a fekê cı girot, çıki, kaf dî boll merdımı est bi. Eki bızanayê, `hemın kıştê, labırê fek giroten ra tût zi merd bı ew dima ceniyer bêzerri tûtê xo verada pıstındê awda Muziri."

Wendenda nê oğbeti dima vatena dapirda mı amê çımanê mı ver. Rocê dapira mı, mı rê va,

"Ez `heşt yan zi des serri biya, çı wext xeber biyameyê, `eskeri yenê dewı, `heta peyser şıyayenda `eskeran camêrdi `heme remayê koyan ser."

Rocê fina jew qomutan û çend `eskeran'a amey bi dewda ma, dewji, qeç û quli wertedê dewı dî arêday ew qumandani va,

"Camêrdê şımayê koti dê?"

Kesi cewab nêda, dima qomutani destê xo'ya keynekê mısna û `eskeran rê va,

"Tenya na keynekerı bıgırê, hadê ma şımı!"

Dewijan ters ra nêşayê serey xo hewadê ew `heta şıyayenda `eskeran uni mendê. Vêşî nêravêrd, camêrdi koyan sera peyser amey ew xo nımıtenda `eskeran dima şî. Şıyayenda camêrdan dima çend deqan miyan dî vengê qırayenda keynekerı ame. Dewji qeç u qul'a vazdayen'a hetê qırayen'a şî.

Şî kî çı şî rê: soxemendêy `eskeri keynekina ay ser dî vista û deyeyê ra eştı war."

Pê ameyenda nê dî oğbetan, tariyo kî mezgdê mı dî bı, zey roşnbereya tiji kerd bı vıla ew persanê mı sifte kerd bı.

Fınê ra cadê xo ra werışta, mı sifte resmê huner-mendandê arabeksan dêsan ra ard war, qesetê cı şıkıti, finê dî pêro eştı çopı miyan ew mı tari'ya lejdê xoyê sıfti

kerd. Mı rınd zanayê kı, a şew mı qılê roşnbereya xo di bı.

Xırabey, nêbiyayenda rındey ra, tarı zi tenya çinê-
biyayen da roşnberey ra yena meydan.

Qıse bendik:

cengawer – savaşıcı

hunermend – sanatçı

kaf- mağara (n)

qıl – kilit (n)

mayıs -maaş (m)

oğbet – olay (n)

rocname – gazete (n)

roşnberey – aydınlık (m)

tût – bebek (erkek) (n)

soxemende – lanetli

m-Maki (dişil)

n-Neri (eril)

TOROSA SİPİ (19)

Roca bazari bî, keye ra vijyaya, sîfte şîya qe`hwexane. Teberdê qe`hwexani`ya di-rê embazi ronuştay bi. Mî hewna silam nêdê, hemûn jew fek ra va,

“Eli, to boll rind govend kay kerdê.”

Mî waşt kî fam bikera, labirê mî nêşa ew mî va,

“Çi govend?”

Embazê va,

“Şîma vîzêri eylem dî govend kay kerdê, telebzonî zî anto. Ma zî telebzon dî temaşe kerd.

“Mî va,

“Mî fam kerd. Ezo şîma çarşû (Adna), xatîrdê şîma.

“Embazê pers kerd û va,

“Xêyro, fîna eylem esto?”

Mî va,

“Ewro çînyo. Cadê kari ra embazê esta, ma do sî`hata gîrd (Adna dî sî`hata gîrd u sî`hata werdi esta) ver dî pê bîvinê ew boka ma ay zî dimdayoğênda pêt bikemî. Xatîrdê şîma.”

Embazan het ra abîryaya, şîya vîndercayê dolmîşan. Nîştâ dolmîş û çarşî dî, pîrdê shiyîni ver dî ameyâ war. Pîrdê shiyîni ra `heta sî`hata gîrd xopay şîya. Kes kî sî`hat`a gîrd ra, vera sî`hata werdi şîro, kîştâ çep dî parkê est bî. Xeylê ray şîyayen dûma ameyâ a parkî, weynaya kî embaza zî mî pawena.

Senî ez diya, cadê xo ra werîştî û va,

“Merhaba bîrayo pîl.”

Mî va,

“Merhaba, waya mî. Senîna, boka to ez vêşî nê-pawîta?”

Zey hîrg fîni, riyê xo`yo şîrin`a va,

"Nê, ez zi nika ameya. Fına birayê minê pili nêwaştê ez bêra, mi marda xo rê va, ma do birayo pil Eli'ya thayn qısey bikemi, ay zi va, 'Eki Eliyo, xorê şo, keynay mi."

Mı va,

"Weş û war bo, maya ma. Biray to'yo pil ülkücü-yo, qandê coy mı ra hes nêkeno. Waya mı, tı zana, ez nêwazena kî qandê mı yan zi rîdê mı ra çiyê biro to sere."

Keyneki huwê û va,

"Nê, birayo pil, ze kî ma pê sılasna, ezo zana kî no dinya babetnayo, mi birardê xo rê zi va, 'Ma Xarpêt rayê ew Tırki zi niyê, tiyê çirê faşistey kenê?"

Mı rê va,

"Ez zana, zana; nê qısey Eliyê, tı ey ra mısaya."

Maya mı zi her wext vana, "Ella 'Eli ra razi bo."

Mı va,

"Boll biya şa, boka birayê to zi bêro fikirdê ma ser."

Mı hbetê ma thayn ay ra, thayn zi mı ra uni dewam kerdê kî torosên da sıpi (torosa sıpi, 'erabay polisandê sıvilana) amê parki kışt'a vînderdî, miyandê cı zi çî har merdımı est bi. Mı fam kerd kî qandê mı ameyê, çiki çî wext ez kar ra vîjyayê, na torosa sıpi zi çorşmedê cadê kari dî vînderdê. Vêşî nêravêrd, merdımı kî verni dî ronîşte, destê xo'ya zeki mı rê vajo, bê tiya, uni şana. Mı xo miyani va, 'nofin nê do mı bigirê, labirê na wayeri zi bigirê, ez do ma û birardê cı rê se vaja?"

Mı serey xo ta da cana û embazerda xo rê va,

"Wayê, na torosa sıpiya kî duşnedê ma dî vînderda, 'erebaya polisana, êyê veyndanê mı. Eki nêşıra, beno kî yenê tiya, to zi benê."

Keynekeri va,

"Dê hadê, ma piya şîrê!"

Vatena xo'ya waşt kî cadê xo ra werza, mı nêvîrada, labirê riyê cı hêrs ra to qay vatê, a do biteqo.

Va,

“Bırayo pil, ekı tı şırê, ez do zi to'ya bêra.

“Mı va,

“Nêbeno wayê, nıka êyê vanê, qay tı yara (waştiya) mına. Belı nêbeno, ekı to ra pers kenê, vaji, ‘ma embazê kariê ew ez siyaset ra fam nêkena!’

Nıka ezo şına, ekı sı ‘hatê miyan dı peyser nêameya, keyedê ma rê têlefün akı û vaji, ‘Eli, polisan berd!’”

Tewayena zerri’a keynekerı çımandê cı ra asayê ew nêwaştên’a va,

“Temam pilê mı, ez do tiya dı, ‘heta tı peyser birê, raya to bıpawa.”

Hını embaza mı uja dı mendı, ez zi şıya torosa sıpi het ew merdımê kı peynida ‘ereba dı ronıştey bi, jewê cı ame war û mı rê va,

“Bınış ‘eraba, dimdayoğo gird!”

Nışta ‘ereba ew merdımo kı ame bı war, mı dım ra o zi nişt a cı ew ma merkezdê Adnay ra xeyle vıjyay teber. Merdımo kı verni dı ronışte bı, serey xo çerx kerd û va,

“Dimdayoğ, to vızêri telebzön dı vıjyayê ew vanê, to rınd govendı kay kerda. Çend fini qomutanê qulıxi pêrdê to rê vato, ‘Lajê xo rê vaji, wa siyaset ra dûri kewo!’ Kerdena to ra belıyo kı qe qağuy to niyo.”

Cayê ra merdımo kı verni dı bı, cayê ra zi ê binan qısey kerdê ew hırg jewi cayê ra ez kut kerdê.

Kut kerden û hırg jewi cayê ra qısey kerden’a ma seni amey bi teberdê çarşı, qe mı fam nêkerd. Kıtaban dı, rocname û pêserokan (dergiyan) dı mı xeyle oğbeti wend bi: Kesi sũkı ra benê eraziyêndo veng ew vanê, ‘tıya ra dûri kew u şol’ Kes vano, qay êyê serbest vıradanê, kes kı ‘emeley keno û şıno, pısata pey ra nanê kesi’a û kışenê, dıma zi telebzönan dı mısnenê û vanê, ‘Terörist rema, ma zi kışt.’

Mı xo miyani vatê, “ ‘Eli to nêşa dimdayış (inqılab) zi bıkerê.”

Hını omıdê mı nêmend bı, labırê merdımo kı ver-

ni dı bı, cı rê têlefünê ame û va,

“Ma park ra girot ew nıka ma amey teberdê sûki. Ma do se bikemı, qumandanê mı? Temam qumandanê mı.”

Têlefuni giroten dıma riyê xo ta da mın'a û va,

“La Êli, tı duway bı kı qomutani va, vıradê! Nêvatê, dimdayoğ çıçıyo, mı mısınayê to.”

Hıma şoferdê ʿereberı rê va, “Peyser çerx bı, cayo kı ma girot, fina bemı uja dı vıradımı.”

Ma fina amey park, embaza mın'a hewna cadê xo dı mı pawena. ʿEreba vınder dı, oyo kı verni dı ronışte bı va,

“Bê war ew na roc zi xo vıra mekı, çıki tı dê dıdın zi hend sı ʿhûdın nêbe!”

Fına jew ame war, dıma ez ʿereberı ra ameya war û şıya embazda xo hetı. Ay kı ez diya, ridê cı dı huwatemı zey vilıka wesari abi ew keyf'a weynê mı ra. Ray ra mı xo miyani vatê, ʿboka keyi rê têlefün nêakerd, çıki xebera ma u pêrdê mı bibiyayê, do boll mığul bıwerdê.’

Mı hıma pers kerdı,

“To keye haydar kerdo, nêkerdo?”

Ay va,

“Mı çend fini niyet kerd kı akera, labırê hırg fin zi mı va, bırayo pil do peyser bêro’.”

Ma tayna daha pê di û dıma ʿheta vındercayê dolmuşan embazda xo'ya şıya. A nişti dolmuş û şı, ez zi peyser şıya Meymandar.

Beno kı serrê mı werdi bi ew polisan va, ma ney finê bitersnê, qandê coy ez berda.

Dunya zana kı, nê torosanê sıpan xeylê merdımı kiştê.

Çend rebeni bename şı, mergê çend merdımânê rından bi, nê zılimi vera ʿerd û azmin ameyê zıwan.

Torosa sıpi şıma rê tenya jû ʿereba sıpiya, labırê welatdê ma dı serecey (tabuta) muletandê rebenan bi.

Qısebendık:

vınderca - durak (qıseyo newe)

pırdo shiyın - taş köprü (n)

dimdayoğ - devrimci

qulıx- karakol (n)

kut - iteleme (n)

sı'hûd- şans (n)

mığul werdış - üzölmek

reben - mazlum

m-Maki (dıřıl)

n-Neri (eril)

ZIWANO XIRABIN ÇINYO (20)

Hetê Roy (Ferati) dewên da werdi u rindekî dî qeçan kûçe dî kay kerdê. Piyê Cemali vengên do berz'a qireno,

"Cemal, bê tîya, Estanbol ra dedê to ameyo!"

Cemal kayê nimçe viradano, vazdayen'a şîno keye ew seni kî keye dî dedê xo vînenî, xo çekeno virarda cî.

Dedê cî vano,

"Tî hîni biyê gird, ez kî şîya Estanbol, tî zi mîn'a bê!"

Çîmê Cemali ze kî cadê xo ra bivijyê, riyê cî huwatênî ra zey awda isotî beno sûr.

Dedê cî cadê kari ra hirê heftey destur (izin) girot bî. Cemal hîrg roj pers kenî, "Dedo, çend rojê ma mendê?"

Persê Cemali heta roca soyî dewam kenê ew a roc yena, şefaqê ma ra Cemali tewreyê kerd bî hadîre, dedê Cemali destê Cemali ra tepîşeno, nê xatîr wazenê ew kewnê ray.

Cemal Estambol dî di-rê rojî keye dî maneno, roja hirêyî dî dedê cî vano,

"Meştî ma dê piya şîrê, mî to rê qonfeksiyon dî kar diyo!"

Şefaqê (sodîrê) dedê xo'ya aray xo kenî ew piya kewnê ray. Dedê cî ray ra kari ser dî, çend ma hlumati dano,

"Bîrîzayê mî, vatena mî xo vîra mekî, embazê kî qonfeksiyon dî xeftiyenê, vanê, wayîrê qonfeksiyonî Tîrko, coy ra kar dî tenya Tîrki qîsey bîkî!"

Nay sera Cemal çî wext wayîrê qonfeksiyonî bivîno, Tîrki'ya qîsey kenî. Karkerê kî xo miyan dî Zazakî yan zî Kîrdasî qîsey kerdê, tersayê kî bê Tîrki zîwannî qîsey bîkerê. Wexto kî wayîrê qonfeksiyonî bîdiyayê, qîsey xo açarnayê Tîrki.

Dedê cî vat bî,

"Piyê to do tenya wextê miyabeyn dayîş dî to rê telêfun akero, wa haya to bibo!"

Cemali tim û tim, xo miyani ters'a pers kerdê,

vatê, "Ekı mı rê têlefun abiyo ew a çeç dı wayirê qonfeksiyoni zi wede dı bo, ez do marda xo'ya seni Tırki'ya qısey bıkerä? Maya mı Tırki nêzana kı."

Rocê Cemali rê têlefun amê, têlefun zi tenya wededê wayirê qonfeksiyoni dı est bı. Şıno kı patron xucık-dê xo dı ronışto u riyê xo uni tırşnayo.

Cemal vano,

"Mı rê têlefun amêyo."

Patron vano,

"Têlefuni vêşi meşğul mekı!"

Cemali şerm ra nêşa cûab bıdo. Piyê Cemali eske-rey dı thayn Tırki mısa bı, labirê maya cı Tırki nêzanayê. Pêrdê xo'ya Tırki qısey kerdni dıma marda xo'ya nêşa qısey bıkerö, çıkı mara cı tenya Zazaki zanayê. Mara cı qısey kerdê, Cemali zi, 'E, e, e' vatê ew biyê sûr.

Maya Cemali vana,

"Derdên dê Cemali esto, ezo çıçı vana, tenya vano "e, e, tamam u tebana nêvano."

Piyê Cemali vano,

"Salı'hê ma vatê, wayirê qonfeksiyoni Tırko, cı hetek dı nêşeno Zazaki qısey bıkerö, telêfun zi tenya wededê ey dı esto. Mı rê kı newke oyo zi Cemali hetek deyo."

Hını Cemali rê çı wext kı têlefun ameyê, pêrdê xo'ya Tırki qısey kerdê, labirê marda xo'ya nêşayê, tenya, vatê e, tamam, e tamam.'

Çend mengi ravêrdi, Cemal çend fini bı sûr, çend fini hersi çıman ra rıjyay, Homa bızano.

Cemali rê fina telêfun ame bı, pêrdê xo'ya Tırki qısey kerd, waştê kı marda xo'ya zi qısey bıkerö, fina bı sûr u 'e tamam, e tamam' va u vınderd.

Na fin wayirê qonfeksiyoni şife kerd, çı wext marda xo'ya qısey bıkerö, beno sûr u tenya vano, 'e tamam'. No wede ra vijyeno ew kêberı pey dı goştareya Cemali keno. Seni vijya teber zıwanê Cemali abeno,

"Dayê, wayirê dukani Tırko ew boll pırnıkıno. Nıka vijya teber, qandê coy şena Zazaki qısey bıkerä."

Eki bê Tırki jewbina zıwana qısey bıkera, dedoy zi vat bı, mı kar ra qewrnenno.”

Kêberi pey dı çımandê patroni ra zey roy (Ferati) ‘hersi rişayê ew qeçkına cı amê çımandê cı ver. Hewna qeçek bı, ame bı Estambol. Tırkiya cı zi ‘hend çinê bi, qandê coy qeçeki tim û tim huwayê cı. Mekteb dı ma ‘h-limên do pırnıkın est bı ew çı wext kı ney Tırki qısey kerdê, ma ‘hlımı rişyê xo kerdê tırş u vatê, “Tı do çı wext nê zıwanê xırabını viradê u Tırki bımısê?”

Rojê yeno keye, ma u pêrdê xo rê vano, “Şımayê tim û tim zıwandê ma’ya qısey kenê, coy ra ezo nêşena Tırki bımısa, ma ‘hlım zi hırg roj vano, ‘tı do çı wext nê zıwanê xırabını’ viradê u Tırki bımısê?”

A roj rayo kı, hırg roj hêdi hêdi zıwanê xo kerdo xo vira ew vatê, “Zıwanê ma xırabıno, zıwanên do rınd esto, o zi Tırkiyo.”

Nê pêro finê ra amey çımandê ney ver.

Qısey Cemali kı qediyay, no wazeno kı bıvıjyo teber, wayirê qonfeksiyonı finê ra kewno zerre u Cemali gêno xo vırarı u lewê nano pa. Cayê ra ‘hersi çıman ra ameyê war, cayê ra zi vano,

“E, tiyê raşt vanê, ez pırnıkına ew ez zi zıwanê to zana, labirê xeylê wexto kı zıwandê xo ra dûri menda. Nay’a tepeya meters, ma u pêrdê xoya zıwanê ma qısey bıkı!”

Serey Cemali kewt têmiyan u zerria cı bi weş, thayn zi vatenda xo ra şermaya.

Ma rê zi na vateni mendı: Merdimo (isano) xırabın esto, labirê zıwano xırabın çınyo.

Qısebendık:

ro - nehir (n)

gırd - büyük

tewre - çanta (n)

ara - kahvaltı (m)

bırarza - yeğen (erkek kardeşin oğlu)

miyabeyn cı dayış - ara vermek

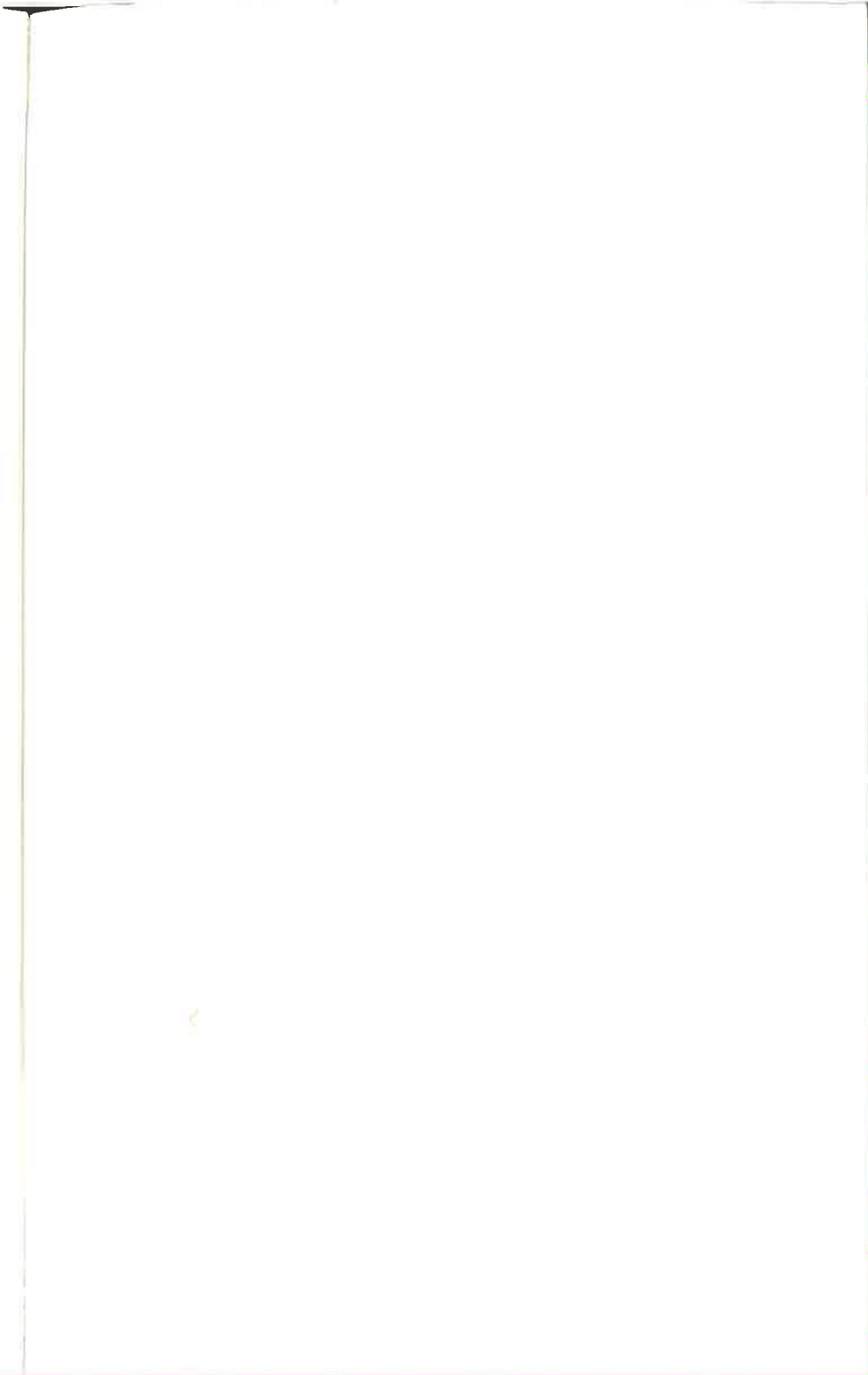
m-Maki (dişil)

n-Neri (eril)

VERÊ

**Verê
xo bîsîlasnî, fam bîkî
dîma jewnay!**

**Verê
xo ra bîwaz, bîpaw
dîma jewnay ra!**

**Verê
kemiyye u bes nêkerdena
xo bîvin
dîma êdê jewnay!**

**Verê
xo ra hes bîkî
dîma jewnay ra!**

**Ey merdîm (îsan),
terezîyê aqîl u zerrîa xo dî
verê, xo bîsencî
dîma jewnay!**

fam
YAYINLARI

978-605-70860-0-6